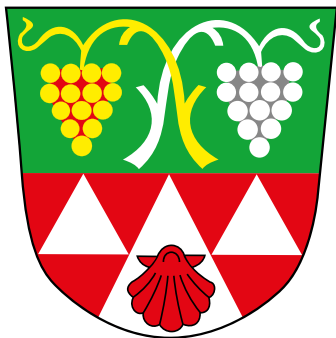

Ž ZPRAVODAJ Železnice

2024

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, milí čtenáři, možná to někteří z nás ani nesledovali, ale dle sdělení meteorologické služby Evropské unie Copernicus byl uplynulý rok 2023 nejteplejším v historii měření, kdy průměrná globální teplota dosáhla 14,98 stupně Celsia. Dle sdělení klimatologů se budeme muset v budoucnu připravit na opakované výkyvy počasí, kdy se budou často střídat extrémní změny, jako jsou vysoké a nízké teploty, vydatné deště nebo velká sucha.

Pro Českou republiku nastaly významné změny hned v lednu, kdy se konaly po pěti letech prezidentské volby. Do těchto voleb se zaregistrovalo devět kandidátů, jeden ale těsně před volbami odstoupil, takže jsme si vybírali prezidenta z osmi kandidátů. Vítězem dvoukolých voleb se nakonec stal Petr Pavel, který dne 9.3.2023 složil prezidentský slib a ujal se tak svého úřadu.

Určitě daleko větší pozornost světových médií přinesla květnová korunovace britského prince Charlese, ze kterého se stal po víc jak 70 letech čekání král Karel III.

Volební rok zažili i naši východní sousedé na Slovensku, kde se koncem září konaly předčasné parlamentní volby. Ačkoli to na první pohled vypadalo při sčítání výsledků nadějněji pro liberální strany, nakonec zvítězil Robert Fico a stal se počtvrté premiérem našich východních sousedů.

V listopadu nás zastihla smutná zpráva o úmrtí Karla Schwarzenberga. Tento politik s českými kořeny otevřel pro Československou a později i Českou republiku mnoho dveří a má velký podíl na tom, že jsme dnes součástí NATO a Evropské unie.

To ale nebyla jediná smutná událost uplynulého roku. Tragickým událostí se stalo mnohem víc. Již druhým rokem pokračovala válka na Ukrajině, kterou napadlo sousední Rusko, jehož přesile se Ukrajina statečně brání. Obrovský šok a zděšení určitě vyvolal i říjnový útok palestinského hnutí Hamás na sousední stát Izrael, při kterém se svět začal dozvídat podrobnosti o často kruté smrti nejen mužů, ale i žen a dětí. Boje pokračovaly i s příchodem nového roku a jakýkoli smír je zatím asi v nedohlednu.

Rok 2023 pro všechny obyvatele České republiky končil bohužel velkým šokem. Dne 21.12. došlo k tragické střelbě na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, která stála mladé životy nejen studenty a učitele, ale i kolemjdoucích. Jenom díky profesionálnímu nasazení záchranářů a policistů nebyl počet obětí ještě větší.

I když poslední řádky nejsou moc povzbudivé, chtěl bych vám do nadcházejícího roku 2024 popřát kromě pevného zdraví především spoustu elánu a optimismu. Každý z nás vstupuje jistě do nového roku s řadou očekávání. Důležité je, aby si každý našel to, po čem touží.

Pavel Planeta
starosta obce

Čistírna odpadních vod

Zní to možná trochu neuvěřitelně, ale ve čtvrtek 23.11.2023 jsme slavnostně otvírali nově vybudovanou čistírnu odpadních vod. Byl jsem potěšen, že na toto slavnostní otevření přišla kromě pozvaných hostů spousta místních obyvatel. Měli jste tak alespoň možnost vidět, co obec vlastně vybudovala. Myslím si, že se nám podařilo zvládnout tuto investiční akci v celkem krátké době. V roce 2020 byla zpracována projektová dokumentace, v únoru 2021 nám bylo vydáno stavební povolení, v říjnu 2022 jsme předávali zhotoviteli stavby staveniště a v listopadu 2023 jsme stavbu uváděli do provozu. Určitě někteří z vás budou namítat, že stavba ještě není kompletně hotová a budou mít pravdu. V jarních měsících, až budou vhodné klimatické podmínky ještě zhotovitel dokončí veškeré zemní práce týkající se úpravy okolního terénu. Celá stavba včetně technologie je ale kompletně dokončena a zcela funkční. Pro celou naši obec, ale i Nenkovice a Dražůvky, které se mají v budoucnu na ČOV napojit, je důležité, že máme hotovou základní infrastrukturu potřebnou pro další rozvoj obce.

Na zdárném průběhu celé akce se podílelo několik faktorů. Především se nám podařilo zajistit dostatečné množství finančních prostředků z dotací. Celkové náklady na stavbu jsou ve výši 59,155 mil. Kč. Z Ministerstva zemědělství se nám podařilo získat dotaci ve výši 41,273 mil. Kč a z Jihomorav-

ského kraje dotaci ve výši 5,896 mil. Kč. Celkový objem dotací představoval 80% celkových nákladů stavby, což byla maximální částka dotací, které bylo možné na stavbu použít. Druhým faktorem byl dobrý zhotovitel stavby, který uspěl ve výběrovém řízení. Tímto zhotovitelem stavby byla „Společnost Swietelsky – Artesia“, což je v podstatě spojení dvou firem, z nichž jedna se věnovala pracím na kanalizaci a druhá na výstavbě ČOV. Samotné výběrové řízení probíhalo na konci roku 2021, kdy se začaly objevovat velké turbulence u cen energií, stavebních prací a především obrovský nárůst cen železa, kterého bylo na stavbě potřeba celkem velké množství. V tomto směru je potřeba dodavatele pochválit, že nasmlouvanou cenu stavby dodržel. Stavební práce probíhaly celou dobu dle harmonogramu a zhotovitel odvedl prvotřídní práci. Samozřejmě bylo potřeba řešit nějaké problémy, ale ty se řešily za pochodu, aniž by to stavbu nějak zpomalilo. A poslední záležitostí, která přispěla ke zdárnému průběhu stavby byl výběr firmy na dotační management a technický dozor stavby. V této oblasti jsme spolupracovali se společností Vodohospodářský rozvoj a výstavba. Všichni její pracovníci, kteří se na realizaci projektu podíleli, pracovali k naší maximální spokojenosti.

Během stavby nastaly samozřejmě i komplikace. Největší problé-

my jsme řešili asi při zakládání kulatých nádrží, kde dělala problémy vysoká hladina podzemní vody, kterou bylo nutné neustále čerpat a také jílovité podloží, u kterého nevycházely zkoušky únosnosti. Ve spolupráci s projektantem ale bylo nalezeno řešení vzniklé situace a po odsouhlasené malé změně technologie výstavby stavba pokračovala dále.

V současné době čekáme na oficiální stanovisko vodoprávního úřadu k povolení zkušebního provozu ČOV. Tento zkušební provoz by měl dle podmínek stavebního povolení trvat 12 měsíců. Až následně pak bude celá stavba zkolaudována. Obec čeká ještě spousta práce s administrací tohoto projektu, která bude spočívat nejenom v doplacení zbývajících částky ve výši téměř 17 mil. Kč za stavební práce, ale především ve správném vyúčtování poskytnutých dotací.

V říjnu jsme uspořádali v kulturním domě besedu s občany, na které jsme řešili především problematiku připojení domácností na kanalizaci. Dle vodního zákona je nutné, aby v případě provozu centrální ČOV likvidovaly domácnosti své odpadní splaškové vody vypouštěním do kanalizace. Je nutné tyto splašky vypouštět přímo, bez jakýchkoli jímek. Samozřejmě se na mě již obrátila spousta občanů, kteří mě tvrdili, že se jich tato záležitost netýká, protože si likvidují odpadní vody

nějakým způsobem dle svého uvážení, nebo tvrdí, že mají jímky na vyvážení. Tento problém se týká všech domácností v obci a je třeba všechny jímky, septiky a domovní čistírny vyřadit z provozu. Každý, kdo by tvrdil, že má jímku na vyvážení, musí být schopen dle vodního zákona prokázat dva roky zpětně, kolik odpadu z této jímky vyvezl a jak jej zlikvidoval. Pokud toto nebude schopen prokázat, může mu vodoprávní úřad udělit pokutu. Když bude domácnost připojena na kanalizaci, plní si majitel nemovitosti své zákonné

povinnosti a není nutné nic prokazovat, protože všechny splašky odtékají na ČOV.

Předpokládám, že největší stavební ruch při připojování domácností na kanalizaci nastane na jaře. V obci je kanalizace povolena jako jednotná, tzn. že do ní mohou být svedeny splaškové i dešťové vody. Jedinou výjimkou je nová prodloužená kanalizace v želítkách za řadovkami, která byla povolena a je vybudovaná jenom jako splašková. Bylo by samozřejmě dobré likvidovat dešťové vody na svém pozemku a nepouštět je do kanali-

zace, ale v mnoha případech, především u starší zástavby to není možné. Pokud budete mít někdo ohledně připojení své domácnosti na kanalizaci nějaké nejasnosti, přijďte se raději zeptat. Je lepší se raději dvakrát zeptat na jednu věc, než jednou udělat něco špatně. U každé nemovitosti jsou trochu jiné podmínky pro připojení, takže uvádět vám zde nějaký univerzální návod by bylo asi zavádějící.

Pavel Planeta
starosta obce

Činnost Želetických žen v roce 2023

Milí čtenáři, ještě než krátce zrekapituluji, čemu všemu se věnoval spolek Želetické ženy v uplynulém roce, chtěla bych Vám poděkovat za veškerou podporu a spolupráci. Děkujeme za účast na akcích, které pořádáme, spolupráci na jejich organizaci, za finanční a jiné dary. Poděkování samozřejmě patří také obci a obecnímu úřadu, bez jejichž pomoci bychom naši činnost a spolek rozvíjely obtížně.

Rok 2023 byl pestrý a především provoněný díky několika kuchařských a gurmánským akcím, které jsme uspořádaly. Naš spolek působí v obci více než dvě desítky let. Spolu s ním stárneme i my a proto jsme začátek roku věnovaly tréninku paměti. Pod vedením Mgr. Gloze jsme po několik sobot více či méně úspěšně plnily nejrůznější úkoly, cvičení a rébusy ve snaze posílit naše paměťové kapacity. Zájemci o tréninky paměti dostávali úkoly i do schránek. I v letošním roce budeme v tréninku pokračovat.

Nemohly jsme opomenout období fašaňku a v únoru se rozvoněly komunitním centrem boží milosti, koblížky a bylinkové čaje. Kdo přišel, mohl ochutnat koblíhy bramborové, jablečné, tvarohové... milosti z vína, smetany. Ze všech receptů místních kuchařek a kuchařů jsme sestavily pro všechny účastníky malou kuchařku.

V březnu, který byl vyhlášen měsícem paměti a boje proti Alzheimerově chorobě, jsme si připomněly,

že proti nejrůznějším neduhům je potřeba bojovat pohybem a vyrazily jsme společně na procházku po Adamcích. Tu jsme nemohly zakončit jinak než cvičením paměti.

S přicházejícím jarem jsme si v rámci přednášky a především ochutnávky připomněly blahodárné účinky nejrůznějších klíčků a vegetariánské stravy. Děkujeme paní Marcelě Benešové a manželům Spurným, že pro nás připravili ukázkou nejrůznějších naklíčených semínek a luštěnin, ale především kompletní vegetariánské, lahodné menu. My samy jsme přispěly ukázkou nejrůznějších vegetariánských pomazánek. Nezapomínáme ani na děti a proto jsme se v dubnu spolupodílely na velikonočním tvoření pro nejmenší. Do pečení vrkočů a zdobení vajíček se zapojili nejen ti nejmenší, ale i dospělí.

Nemohly jsme si nechat ujít největší folklorní svátek našeho kraje - Slovácký rok. Společně s tisíci dalších krojovaných jsme vyšly do průvodu, abychom ukázaly nejen krásu našich krojů, ale také si připomněly odkaz našich předků. Předtím jsme samozřejmě napekly koše třisek, které jsme pak v průvodu rozdávaly. Děkujeme naší člence - paní Lence Gojové, která nám precizně naškrobila a nažehlila kroje, tak abychom byly jak ze škatulky.

Neopomněly jsme ani přípravu na podzim a s ním přicházející neduhy v podobě rýmy a kašle. Pozvali jsme proto specialistku

na homeopatii a tkáňové soli. Paní Zuzana Teplíková nám představila účinky tkáňových solí a vysvětlila možnosti jejich užívání. Zájemcům následně poskytla individuální poradenství.

Listopad patřil Retro oldies party, starým hitům a koktejlům. Účast sice nebyla velká, ale o to víc se vypilo.

V prosinci jsme se opět vrátily k našemu oblíbenému pečení a vaření. Tentokrát jsme se zaměřily na staré recepty vyhlášených kuchařek a osvědčené recepty slavných. Připravily jsme proto ochutnávku sladkých jídel, které se podávaly u Masaryků, Boženy Němcové nebo Leoše Janáčka. Nemohl chybět ani svařák a punč.

V závěru roku jsme vyrazily nasát vánoční atmosféru do Třebíče, která je známá pro svou kouzelnou světelnou výzdobu. Kdo chtěl, mohl se zúčastnit komentované prohlídky místní baziliky a jubilejní výstavy betlémů. Velmi zajímavá byla také procházka židovskou čtvrtí. Někteří účastníci zájezdu si pochvalovali také ochutnávku piva z místního pivovaru.

Závěrem bych Vám všem chtěla za celý náš spolek popřát vše dobré, především zdraví. Už teď se těšíme na společná setkání na akcích, které v naší byt' malé ale velmi aktivní obci spolu s dalšími spolky uspořádáme.

R. Jakešová

Z ČINNOSTI OBCE

Napojení obecních budov na kanalizaci

Obec se začala během roku již s předstihem připravovat na napojení svých nemovitostí na kanalizaci. Na konci prázdnin jsme se pustili do likvidace septiku za kulturním domem. Věděli jsme, že se jedná o tříkomorový velký septik, ale jeho konstrukce nás zaskočila. Protože se přes tento septik jezdilo, tak nahoře byla silná železobetonová deska. Stěny byly sice postaveny z bílých cihel, ale byly velmi pevné a po obvodu doplněné betonem. Vybourání této stavby nebylo opravdu jednoduché, protože naši předkové určitě na kvalitě betonu a malty v tomto případě nešetřili. Když už jsme měli vše rozkopané, tak jsme zároveň provedli opravu dešťové kanalizace za kulturním domem. Dokonce se nám na tuto akci podařilo získat dotaci z rozpočtu JMK ve výši 234.103,- Kč.

Naopak před obecním úřadem jímka připomínala spíše skořepinu a o její nepropustnosti bychom asi mohli vést dlouhé debaty. Tady byla její likvidace mnohem jedno-

dušší a rychlejší. I když jsme naváženou zeminu hutnili, tak jsme na podzim už před úřad nic nevy-sazovali. Výsadbu nových záhonů bychom chtěli provést na jaře.

Na konci roku se nám ještě podařilo vybudovat novou kanalizační přípojku na hasičské zbrojnici, protože jsme kamerovým průzkumem zjistili, že stávající přípojka byla rozpadlá. V současné době tam ještě probíhají práce uvnitř budovy, kde se opravují všechny odpady.

Jsem velmi rád, že se nám toto všechno podařilo zrealizovat. Především u kulturního domu máme již všechny odpady svedeny gravitačně do kanalizace, takže jsme tam mohli zrušit čerpací jímku, která tam do doby výstavby ČOV musela fungovat. Během tohoto kalendářního roku bychom chtěli ještě opravit kanalizační přípojku od kabin.

Pavel Planeta
starosta obce

Úprava terénu na hřbitově

V letních měsících jsme provedli úpravu terénu v horní části hřbitova. Terén byl velmi nerovný, nacházely se zde zbytky starých původních hrobů a v této části se musela tráva kosit pouze křovinořezem, protože nešlo použít žádnou jinou mechanizaci. Při rovnání terénu jsme vyvozili ze hřbitova velké množství betonů, starých obrub, cihel a dokonce i pomníků. Tyto věci zde zůstaly těsně pod povrchem zarostlé travou

od 70.let minulého století, kdy probíhala úprava hřbitova. Následně jsme byli nuceni chybějící zeminu na plochu zase navozit.

Do budoucna dojde určitě k likvidaci jedlí před horní zídka, protože jsou napadeny škůdci a začínají usychat. Místo nich bychom chtěli na travnaté ploše vysadit nové dřeviny. V této horní části již nepočítáme s rozšiřováním hrobových míst, protože nám zůstávají

volná hrobová místa ve spodní části. V poslední horní řadě hrobů jsou připraveny místa na urnové hroby, ale doposud o ně neprojevil nikdo zájem. Samozřejmě obec také plánuje v budoucnu provést opravu zbylých obvodových zdí. Toto bude probíhat postupně na základě finančních možností.

Pavel Planeta
starosta obce

Venčení psů na veřejnosti

V poslední době se množí přípomínky občanů na čistotu veřejného prostranství v souvislosti s venčením psů. Proč musíme nacházet na chodnicích, nebo jiných místech v obci psí exkrementy? Domnívám se, že pes za to nemůže, může za to určitě majitel psa,

kterému se nechce po svém psovi uklízet a jednoduše na všechno kašle. Dříve si majitelé psů stěžovali, že nejsou v obci koše a pytlíky na exkrementy. Obec toto porádila, máme po obci rozmístěno snad dostatečné množství zásobníků s pytlíky a víte co se stalo?

Našlo se pouze pár jedinců, kteří po svém psovi uklízejí a těmto bych chtěl touto cestou moc poděkovat. Ostatním je to naprosto jedno, dál nic neuklízí, nám pytlíky ze zásobníků neustále ubývají, a tak je obecní pracovníci neustále dokola doplňují. Je opravdu tak těžké

po svém psovi uklidit, abych neobtěžoval ostatní? Jak by se asi těmto lidem líbilo, kdyby někdo chodil venčit psa před jejich dům? Asi by byly štěstím bez sebe, tak jak jsou dnes šťastní zaměstnanci obce nebo majitelé některých domů, že mohou uklízet po cizích psech.

U lesa je spousta obyvatel v nové zástavbě rozezlena na majitele psa, který neustále chodí venčit svého psa před jejich domy, a vůbec mu nevadí, že ho někdo upozorňuje a že si před těmi domy nebo na trávě hrají malé děti.

Pro mě osobně je velmi zarážející a považuji to za naprosto nevhodné, že někteří „pejskaři“ chodí se svými miláčky na hřiště, a dokonce i na hřbitov. Na těchto dvou místech nemají psi v žádném případě co dělat!

Pavel Planeta
starosta obce

Mapování obce

Od začátku kalendářního roku se na mě obrací někteří vlastníci nemovitostí s dotazem na změny u dani z nemovitosti a především s dotazem, jak je to s mapováním katastru a s tím související povinností podání nového daňového přiznání.

Jak jste asi všichni zaregistrovali, vláda schválila navýšení daně z nemovitosti. Já vám nedokážu sdělit na jakou hodnotu bude tato daň navýšena, protože správu

daně z nemovitosti vykonávají finanční úřady. Složenka s novou částkou určitě přijde v jarních měsících všem vlastníkům nemovitostí.

Co se týče mapování katastru, tak v současné době probíhají práce na vytvoření nové katastrální mapy. Tato nová mapa by měla začít platit koncem roku 2024. Určitě o tom budou všichni vlastníci nemovitostí ze strany Katastrálního úřadu informováni. Na základě

nové mapy vznikne i povinnost aktualizace daňového přiznání, ale tato povinnost vznikne až v lednu 2025. Do té doby nemusí vlastníci nemovitostí nic vyřizovat. Pokud někdo během roku nemovitosti prodal nebo nakoupil, tak mu nadále zůstává povinnost aktualizace daňového přiznání k dani z nemovitosti.

Pavel Planeta
starosta obce

Poplatek za svoz odpadů

Obecní zastupitelstvo na svém zasedání dne 11.12.2023 schválilo novou Obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. V této vyhlášce zůstal stanoven poplatek za svoz odpadů nadále ve výši 600,- Kč na osobu za rok. Zastupitelé se shodli na zachování této částky v nezměněné výši, i když tato částka nepokrývá veškeré náklady obce se svozem

a likvidací odpadů. Také došlo od 1.1.2024 u svozu odpadů k navýšení DPH z 15 % na 21%, což bude pro obec představovat další zvýšení výdajů. Velkou změnou v této vyhlášce je, že byla zrušena úleva pro občany starší 80-ti let a ti budou nově platit plnou částku za svoz odpadů ve výši 600,- Kč. Nadále zůstávají osvobozeni od platby za svoz odpadů děti do tří let věku.

Nově jsou všechny obecně závazné vyhlášky obcí zveřejněny ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, kde naleznete na *webu: <https://sbirkapp.gov.cz/>*, kde si je můžete vyhledat.

Pavel Planeta
starosta obce

Rekonstrukce budovy mateřské školy

V současné době připravujeme projektovou dokumentaci na kompletní rekonstrukci budovy mateřské školy. K tomuto kroku zastupitelé přistoupili z důvodu nevyhovujícího technického stavu budovy dnešním potřebám. Bohužel po důkladnějších prohlídkách budovy projektant se statikem zjistili, že některé věci v budově jsou v horším stavu, než jsme předpokládali. V dnešní době je zpracována projektová dokumentace pro stavební povolení, čekáme na všechna

vyjádření dotčených orgánů, abychom mohli požádat o stavební povolení. Po vydání stavebního povolení bude zpracována projektová dokumentace pro provádění stavby včetně položkových rozpočtů. Následně budeme hledat dotační možnosti na financování plánované rekonstrukce, což nebude určitě jednoduché.

Zajímavostí určitě je, že původní budova školy pochází z roku 1897. V muzeu je dokonce vystavena projektová dokumentace, kterou se nám podařilo na obec-

ním úřadě před mnoha lety objevit a předpokládáme, že v čítárně muzea jsou i dvě původní skříně. Stavbu budovy prováděl stavitel Gustav Sonevend z Kyjova. Budova byla v 70. letech minulého století přestavěna, rozšířena a místo sedlové střechy dostala střechu rovnou, aby mohla být v 90. letech zhotovena nová sedlová střecha, protože do rovné střechy zatékalo.

Pavel Planeta
starosta obce

Statistické údaje k 31.12.2023

Počet obyvatel521
ženy276
muži245

Přistěhovalo se obyvatel25
Odstěhovalo se obyvatel12

Počet dětí zapsaných v MŠ16

Hospodaření obce v roce 2023

Schválené rozpočtové příjmy55,905 mil. Kč
Skutečné příjmy64,322 mil. Kč

Schválené rozpočtové výdaje54,318 mil. Kč
Skutečné výdaje52,417 mil. Kč

Stav účtů k 31.12.202322.066.871,- Kč

Schválený rozpočet na rok 2024

Příjmy10,860 mil. Kč
Výdaje24,606 mil. Kč

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Narozené děti v roce 2023

Brídl Kryštof
Koutný Jakub
Dobešová Nela
Horák Jan
Němcová Natálie
Kučerová Anežka

Jubilanti v roce 2024

50 let

Valianová Vladimíra
Valian Karel
Valentová Diana
Paterová Marie
Marada František
Příbylová Vlasta
Sázavská Romana
Müllerová Edita
Blahůšek Marek
Kohút Jaroslav
Šurýn Jaroslav
Blahůšková Ilona

60 let

Bělohoubková Jana
Sedláková Miroslava
Planeta Jindřich
Svoboda Jindřich
Janíčková Olga
Skalický Vladimír
Křůmal Jaroslav
Křůmalová Jana
Měsíček Břetislav

70 let

Bastl Jindřich
Kopeček Josef

Chytilová Marie
Hrabalová Viktorie
Otáhalová Miroslava
Dostálová Věra
Kolajová Jiřina
Stránská Anna
Zezulová Ivana
Křůmal Josef

75 let

Sotolář Boris
Švestková Marie
Kantnerová Jiřina
Hrdlička Jan
Kolaja Jaroslav
Dobešová Libuše
Křůmal Jan
Jandora Jan

80 let

Horák František
Maradová Anna
Bohátko Břetislav
Láncová Růžena

85 let

Planetová Růžena
Vyhnáková Jaroslava

Zemřelí v roce 2023

Jakeš Josef71 let
Novotná Libuše74 let
Žampach Svatopluk62 let
Marada František81 let
Němec Jan89 let
Rozsypal František83 let
Slíž Erhard84 let
Potáčková Josefa80 let
Planetová Ludmila76 let
Vlach Jan86 let

*Všem jmenovaným k jejich jubileu přejeme pevné zdraví,
štěstí a osobní pohodu.*

KNIHOVNA

Knihovna „omládla“!

Je to tak! Opravdu „omládla“. Mezi pětáctyřiceti registrovanými čtenáři je šestnáct dětských čtenářů! Pro srovnání, v roce 2022 to bylo pouhých šest dětí do patnácti let. Máme štěstí, že rodiče želetických dětí mají pozitivní přístup ke knihám a předávají ho další generaci. Děkuji rodičům, že své děti motivují ke čtení a k návštěvám knihovny.

K „omlazení“ knihovny přispěla jistě i březnová návštěva Mateřské školy v knihovně, kde byla pro malé čtenáře připravená zajímavá beseda o fungování knihovny a samozřejmě o dětských knihách. V roce 2023 měli čtenáři v knihovně k dispozici 3 624 knih ve volném výběru, 360 knih a 60 audioknih z výměnného souboru z Městské knihovny v Hodoníně. Přibylo 58 nových knih, které byly zakoupeny za příspěvek 15 000,- Kč od Obecního úřadu.

17. března nabídla knihovna cestopisnou přednášku o Zemi vycházejícího slunce, o Japonsku, kterou zájemcům přednesl prof. Mgr. Vít Kudrle, Ph.D. z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Pozorným posluchačům povyprávěl své zážitky ze země hrdých samurajů, krásně nalíčených gejš, mlžných horských svatyní a zenových zahrad s kvetoucími sakurami. Přednášku doplnil promítáním krásných fotografií z této ostrovní země.

3. listopadu se čtenáři setkali se spisovatelkou historických románů, detektivek, fejetonů a povídek, se spoluautorkou scénářů a námětů 1. a 2. řady televizního seriálu Policie Modrava paní Naďou Horákovou.

V roce 2024 plánuje knihovna kromě své základní činnosti návštěvu Mateřské školy ze Žetic a Základní školy z Nenkovic. V plánu jsou dvě cestopisné přednášky.

Obec požádala o dotaci pro knihovnu z programu VISK Ministerstva kultury, díky které by se měl pořídit nový knihovní systém a nový počítač pro veřejnost, na němž bude zpřístupněn katalog knihovny a bude sloužit jako veřejná internetová stanice.

Závěrem cituji pět zásadních důvodů, proč číst beletrii z internetové stránky ŽijÚspěšně.cz:

1. Přechtením knihy si zvýšíte IQ
2. Čtení beletrie vám přinese nové zážitky
3. Literární postavy rozvíjejí naši empatii
4. Beletrie působí proti stresu a depresi
5. Čtením knihy se hubne!

Udělejte si v dnešní uspěchané době čas na kvalitní knihu a čtěte!

Eva Chromečková
knihovnice

MATEŘSKÁ ŠKOLKA

Začátek roku 2023 jsme zahájili tím nejočekávanějším okamžikem, kterým je vánoční nadělování. Tradičně probíhá již v prosinci, ale z důvodu nemocnosti dětí jsme si ho užili v lednu. Vánočně naladěnou byla návštěva místního kostela, kde si děti s průvodcem panem Jiřím Bělohoubkem prohlédly betlémy, chóru s varhanami a zákristii. Potěšení měly děti u sošky černouška, který kývnutím hlavičky poděkoval za vhozenou minci. Závěrem naší návštěvy se kostel rozezněl hlasem našeho průvodce i dětí při zpěvu koled a vánočních písní.

Hned od ledna pokračovala pravidelná návštěva místní keramické dílny Hliněnka a děti si z ní odnesly domů velmi krásné originální výrobky. Poslední práce se staly součástí výstavy, pořádající dílnou na téma „Moře“ a viděna mohla být v průběhu konání hodů v obci. V rámci úspory energie proběhla výměna starých trubicových zářivek za led osvětlení v kuchyni a tělocvičně. O provedení se postarali zaměstnanci firmy pana Lukáše Svatoně.

Do mateřské školy přijela v tomto roce hned dvě Divadla kouzel a očarovala poutavým vystoupením se zapojením dětí do kouzelné magie.

Další návštěvou byla paní Andrea Šťastná se společnicemi fenkami Aničkou a Agneskou s canisterapií nazvanou „Pohlazení psem“.

V průběhu druhého pololetí se ve školce rozjel kolotoč akcí jako jsou Barevný týden, kdy děti a celý kolektiv školky včetně paní školnice barevně sladily oblečení, svačinky, nápoje i jídla ze školní kuchyně. Následoval Karneval s tombolou, divadelní vystoupení na Domě kultury v Kyjově s názvem Vodník Česítko. Návštěva místní knihovny s paní knihovnicí Evou Chromečkovou nás nadchla jejím bohatým programem přispívajícím k rozvoji čtenářské pregramotnosti, složený s prohlídkou prostor, reprodukcí pohádek,

hádkami pro děti, audionahrávkami a volným vyžitím ve formě prohlížení knih, kreslení, skládání puzzlí. Jarní období zahájilo pěkným vystoupením „Zajíčkův bolavý zoubek“ maňáskového divadla Rolničky. Následovala účast na pohybovém programu s tanečnickými prvky „Roztančená školka“. Vyvrcholením velkých příprav jak v pohybovém nácviku, tak i vytvořením rekvizit, bylo vystoupení dětí ke Dni matek v tělocvičně ZŠ Nenkovic s básničkami a tanečky. Proběhlo fotografování na závěr školní roku v prostorách zahrady panem Kopřivou z Kyjova. Svátek dětí jsme oslavili příjemným pobytem na dětském hřišti v Dražůvkách, kde nás mile a vstřícně přivítala paní starostka. Cestou zpět po cyklostezce plnily děti úkoly berušky Jůlinky a v závěru akce hledaly na školní zahradě překvapení od berušky. Další červnovou akcí byla přednáška o myslivosti a sokolnictví s ukázkou dravců a výkladem paní Lenky Dvořákové z Nenkovic. Následovala návštěva místního muzea, kterou provázela paní Irena Planetová s vhodně připraveným programem o starém kufru plném předmětů. Školní výlet směřoval do Kyjova na dětské hřiště Sokolíček. Poslední červnovou akcí bylo „Rozloučení s předškoláky a školním rokem“ na školní zahradě. Rozloučili jsme se s 8 dětmi, které nám odešly do základních škol Nenkovic, Kyjov a Archlebov. Mateřské školy umožňují rodičům prázdninový provoz, který proběhl prvních 8 dnů v červenci v Želeticích a 10 dnů v Nenkovicích.

Nový školní rok jsme zahájili s počtem 16 dětí, z toho 3 děti mladší 3 let. Do MŠ rovněž nastoupila asistentka pedagoga paní Hana Sácká k chlapci se speciálními vzdělávacími potřebami.

V průběhu tohoto roku proběhla ve školce odborná pedagogická praxe, a to u studentek z SPgS Přerov a 1.NZG Brno.

Na konci září jsme navštívili hřiště v Nenkovicích, kde byl pro děti připraven výukový program „Dopravní hřiště“. Děti potěšila maňásková vystoupení divadýlek Šikulka, Rolničky a Květinky.

Z Bystřice pod Hostýnem k nám přijela paní Alena Svobodová s muzikoterapií nazvanou „Kouzelný zvoneček“. Děti byly nadchnuty hrou na etnické nástroje, se kterými byly seznámeny a zároveň si i samy vyzkoušely. V listopadu jsme opět zahájili návštěvu keramické dílny, kde děti vytvořily pro rodiče dárky k Vánocům.

Podzimní období jsme ukončili Halloweenským dopolednem v maskách. 5.prosince se děti dočkaly návštěvy Mikuláše, andělů, čertů s dárky a po rozloučení s návštěvou pokračovalo „Čertovské a andělkovské dopoledne“ se soutěžemi a tancem. Počet dětí nám v měsíci prosinci dosti poklesl, ale i tak si děti ve školce užily vánoční atmosféru zpíváním u stromečku, nadělováním dárečků a zdobením perníčků.

V novém roce 2024 vám všem přeji za celý kolektiv MŠ pevné zdraví, radost ze života, pohodu a mnoho úspěchů.

Lenka Hrabalová

Návštěva místního muzea

Divadélko na koberci

Výšlap z Dražúvek po cyklostezce

Výšlap do lesa

Pohybová aktivita v MŠ

Vánoční nadělování

U místního betléma

Dravci na školní zahradě

Oslava narozenin

Barevný týden

Canisterapie

Halloween

Karneval

Muzikoterapie

Tvoření z přírodnin

Návštěva Mikuláše

VYPRÁVĚNÍ NEJSTARŠÍ OBČANKY ZE ŽELETIC

Moje školní léta

Jmenuji se Marie Horáková a narodila jsem se v Želeticích roku 1925. Dnes je mi už 98 let. Za svůj dlouhý život jsem už zažila 12 našich prezidentů. Ve třicátých letech, když do Kyjova zavítal pan prezident Masaryk, náš školní děti zavezl do Kyjova náš pan řídící Müller a tam jsme stály na chodníku a já taky s praporkem mávala našemu prvnímu prezidentu. Toho jsem taky měla nejraději a po něm taky Václava Havla.

Do školy jsem začala chodit když mi bylo šest roků pryč i když jsem byla na svůj věk malá a slabá. A proto mě taky tatínek, když v zimě napadlo víc sněhu, vzal na záda a do školy mě raději odnesl. Moc jsem nerostla až z toho naši měli obavy. Když jednou přijel na faru v Želeticích nějaký doktor, zavedli mě k němu na prohlídku a ten jim řekl, že mám v krku přiskříplý nějaký nerv a objednal mi léky až z Německa. Tak jsem je užívala, ale moc to nepomohlo.

Do školy jsem chodila s malou starší aktovkou, ve které jsem si nosila tabulku na psaní, učebnici, co nám půjčili ve škole a někdy i svačinu. Když jsem v přízemí školy otevřela hlavní dveře, první co jsem viděla byl velký černý kříž s věncem, který pletla košíkářka od lesa, ale už nevím jak se jmenovala. Dole v přízemí byla jedna třída pro prváky a taky menší místnost na vaření, kde jsme se až starší chodili učit vařit. To jsme si ale z domu museli donést zeleninu do polévky a někdy kousek masa, abychom měli z čeho vařit. Dole měl taky být pan řídící Müller, který nás učil spolu s učitelem Maršálkem a učitelkou na ruční práce. Ta pocházela z Lovčic. Někdo nám do školy dal starý šicí stroj, na kterém nás paní učitelka při ručních pracích učila šít. A mně to šití pořád nešlo. Až jsem vyšla školu, šla jsem se učit švadlenou a šít

na stroji jsem musela, tak jsem si na ni mockrát vzpomněla a říkala si: „To by jste mě měla teď vidět.“

V patře ve škole byly dvě třídy, kde chodily už starší děti, suché zachody a kabinet. Ve třídách jsme se nepřezouvali a taky proč. Když nás většina chodila do školy bosky. Ale ani v zimě jsme se nevyzouvali. Zimní oblečení vrchní jsme si ve třídě pověsili na lišty s kovovými háčky. Ve třídě se topilo velkými železnými kamny a bylo od nich teplo. Lavice byly pro čtyři děti a byly dost nízké. Psávali jsme převážně na tabulky, skoro vůbec na papír ani inkoustem ne. Ve třídách uklízela uklízečka, ta jednou za čas naolejovala dřevěné deskové podlahy a to potom byla podlaha plná našich šlápot od bosých nohou. Tělocvik jsme taky mívali, ale to jsme se jenom hráli na školním dvoře. Na žádné tělocvičné nářadí si nevzpomínám. Vedle dvora měla škola pozemek, tam si pěstovala paní řídící brambory a zeleninu. Do školní zahrady, co byla za školou, školáci nesměli

chodit. Tam měl pan řídící trávník, ovocné stromy a keře a besídku na posezení.

Chodila jsem do školy ve třicátých letech 20. století za velké hospodářské krize. A to bylo mezi lidmi moc bídy. Doma jsme byly čtyři děti a naši se měli co ohánět, aby nás uživil. Vajíčka ani mléko maminka prodávat nemohla, všechno jsme spotřebovali doma. Proto ani svačiny do školy jsme nenosili bohaté. Někdy krajíc chleba a trochu ovoce. A to se taky stalo, že přišla kamarádka s prosíkem: „Já jsem dnes ani nesnídala, dáš mi kousek?“ A tak jsme se ještě dělili. Vzpomínám si, jak si jedna spolužačka z bohatší rodiny přinesla na svačinu salám a děcka na ni závistivě hleděly. Tak jim rozdávala šlupky z toho salámu a když k ní došel můj bratr už neměla. Tenkrát jsem div neplakala, že už na něj nezbylo. Co to byla čokoláda jsme ani nevěděli a když jsme našli obal od ní, schovávali jsme si ho jako poklad.

Vyučování jsme mívali jen dopoledne. Jen v úterý a pátek odpoledne jsme mívali náboženství. Před hodinou náboženství jsme se modlivali. Než jsem začala chodit do školy, učila mě modlit moje stařenka. Naučila mě tuto starou modlitbu :

Panenka Barbora
když ráno vstávala
do knížek hleděla - co tam viděla
svaté pozory - svíce hořely
andělé tam byli - dušičky měli
kemu je dávali - panence Marii
Panenko Maria - až já budu umíratí
nedej d'áblu přistoupiti
přistup sama s andělama
se svým synem Hospodinem
na věky věků Amen.

Otčenáš modlitbu jsem taky už uměla, horší ale bylo, když pan farář chtěl, abychom otčenáš napsa-

li. To jsem si nemohla vzpomenout jak jej dobře napsat. A byla z toho ostuda. Pan farář si stěžoval na-šim, že se neumím modlit a tenkrát jsem div doma nedostala.

Když nám onemocněla maminka, já jako nejstarší jsem musela nejvíc pomáhat. Naučila mě mísit chleba, po vykynutí vyválet, dát do slaměnek a odnést na trakaři k pekařovi na Váhy. Vozívala jsem 2 štrycle a jeden pecen a abychom si náš chleba poznali, dělali jsme si do těsta dírkou prsty. Za upečení se platilo 5 korun. To se mě taky stalo, že maminka za mnou došla a plakala, že těch pět korun pro pekaře nemá. Já jsem se rozplakala taky, ale co jsem měla dělat. Nikdy jsem to nedělala, ale teď jsem musela. Prošacovala jsem tatínkovi všechny kapsy a po desetnících dávala dohromady koruny, abych

mohla chleba donést. Nebyla to lehká doba.

Vůbec si nevzpomínám, že bychom na konci školního roku jeli někam na výlet. Na to taky peníze nebyly. Jenom nás třeba pan řídící vzal polama na vycházku do Slaného dolu u Násedlovic. Měli jsme si vzít něco na pití a trochu jídla, tam jsme to v lesíku snědli a šli jsme dom.

Do školy jsem chodila od šesti do čtrnácti let. I když v Želeticích žili tři židovské rodiny, do školy s námi žádné z židovských dětí nechodilo. Ani jsme ve třídě neměli žádné postižené dítě.

Vzpomínky paní Horákové
zpracovala **Irena Planetová**

KYJOVSKÉ SLOVÁCKO V POHYBU

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Místní akční plán vzdělávání (MAP), Centrum služeb pro obce (CSS), tyto tři pojmy jsou trvalými programy spolku Kyjovské Slovácko v pohybu a byly zde pro vás i v roce 2023. Mnozí z vás se s nimi již setkali, či dokonce z nich čerpali podporu. Jiní budou moci využít dalších výzev a podat žádosti na realizaci svých nápadů a záměrů i v příštím roce.

CLLD - vyhlásili jsme 6 dotačních výzev a podpořili projekty za více 45 milionů korun.

MAP - uspořádali jsme desítky vzdělávacích akcí, seminářů, workshopů, přednášek pro učitele a ředitele škol, ale také pro začínající podnikatele a širokou veřejnost a Veletrh středních škol pro žáky adzákladních škol. Vše včetně připravovaných akcí na www.vzdelavanivpohybu.cz.

Centrum společných služeb
Spustili jsme nový komunikační portál DSO Severovýchod www.obcekyjovska.cz, jehož součástí je mapový portál mapy.obcekyjovska.cz.

Energetické úspory

Zahájili jsme činnost **Energetického společenství - Communitie, z.s.** Podrobnější informace na www.communitie.cz.

Nová zelená úsporám LIGHT

Dále také administrujeme program Nová zelená úsporám LIGHT na podporu úsporných opatření pro seniory a domácnosti s nižšími příjmy nejvíce ohrožené energetickou chudobou.

Budujeme komunitu

V rámci projektu jsme otevřeli nové VIRTUÁLNÍ KOMUNITNÍ CENTRUM s množstvím cenných rad a informací pro řešení složitých životních situací.

Více na www.kyjovskopomaha.cz

Stručně z našich ostatních činností:

Nadační fond Kyjovského Slovácka

Fond jsme založili na podporu malých projektů, které nedosáhnou do velkých dotačních programů.

Slovácko jako malované

Otevřeli jsme virtuální galerii Slo-

vácko jako malované, abychom zde ukázali světu námi nashromážděné regionální "poklady". Odkaz na galerii najdete na našich webových stránkách.

Na kole dětem Jižní Moravou

Uspořádali jsme 5. ročník veřejného cyklovýletu na podporu dětí po onkologické léčbě s výtěžkem 115 500 Kč!

Malé věci kolem nás

Dalších osm drobných projektů získalo podporu z grantového programu společnosti Vetropack Moravia Glass, na kterém se podílí i náš spolek

Slovácký rok v Kyjově

I v tento Slovácký rok se královská družina, v podání krojované chasy ze Skoronice, při svém putování po významných institucích a místech v Kyjově zastavila přede dveřmi naší kanceláře a vzdala tak hold naší práci.

Vernisáž Poslední inventura

Těsně před vypuknutím Slováckého roku jsme uspořádali v Galerii Doma u Ježů v Kyjově vernisáž výstavy výtvarných děl autora

MUDr. Jiřího Dunděry „Poslední inventura“. Jiří Dunděra je dlouholetý spolupracovník našeho spolku. Veřejnosti je znám jako lékař, regionální historik, publicista i jako výtvarník.

Rozhoupaná krajina

O našich houpačkách jste už jistě slyšeli, ale možná nevíte, že je jich počet už dosáhl neuvěřitelných 42! A protože na jejich péči už nestačíme, rozhodli jsme se je dát k adopci. Pro příznivce a adoptivní rodiče houpaček jsme uspořádali Rozhoupané odpoledne na hřišti Syslíkova království s obcí Sobůlky. Přijďte se pohoupat i vy nebo se přímo přihlaste k adopci! Najdete je mapovém portálu obcekyjovska.cz.

Zažít Kyjov jinak

Jsmě rádi, když můžeme pomoci s akcemi pro místní lidi, a tak jsme se připojili i k akci „Zažít Kyjov“ jinak a stali jsme se jedním z hlavních organizátorů. Na chvilku se zastavit a potkat se se sousedy, popovídat si a užít si společný den

se spoustou zábavy, soutěží a atrakcí pro děti i dospělé, to vše tento výjimečný den nabídl.

Adventní kalendář

Adventní čas jsme se rozhodli zpestřit nejen Kyjovjákům prostřednictvím netradičního a originálního adventního kalendáře. Do akce se zapojili dobrovolníci, rodiny, školy, obchody i pohostinství. Ti všichni postupně rozsvěcují zářivána okna s čísly adventního kalendáře.

O podrobnostech k našim činnostem se můžete v našem Zpravodaji, který vám rádi zašleme, či jej najdete na našich webových stránkách.

Nebo rovnou přijďte za námi a přidejte se k nám!

Krásné dny plné pokoje a lásky vám za celý tým Kyjovského Slováčka v pohybu přeje

Anna Čarková
předsedkyně

V obci
ŽELETICE
se v Tříkrálové sbírce
vybralo
28 860Kč.
DĚKUJEME

FOTKY Z AKCÍ

Divadelní soubor Svatopluk z Hodonína

Krojovaný ples

Uklidme Želetice

Ukončení prázdnin

Ohlédnutí za rokem ve farnosti

V lednu 2023 jsme přivítali v kostele vzácné hosty-děti z místní mateřské školky. Se zájmem si prohlédli výzdobu kostela, betlémy, zkusili si zahrát na varhany a nakonec zazpívali krásnou koledu. Odměnou jim byl dlouho hlavou kývající černoušek u betléma. V únoru se uskutečnil v Nenkovicích již XVIII. Farní ples. Účast byla hojná, tombola bohatá a k tanci a poslechu hrála Vonička V-Band. Vystoupil i Nenkovjánek a mažoretky. Největší ovace zklidilo pohádkové půlnoční překvapení. Farníci z Nenkovic zvládli ples na výbornou a zisk byl úžasných 66 746,-Kč. V roce 2024 hostí ples farníci ze Stavešic.

V březnu byla ustanovena nová Farní rada, má celkem 10 členů a za farníky ze Želetic byli zvoleni Jaroslav Křpalová, Jiří Bělohoubek, Pavla Křůmalová a Jan Kučera. Do Ekonomické rady byl vybrán Jaroslav Dížka.

Po Velikonocích jsme do kostela pořídili nový obraz Božího milosrdenství. A na Vánoce 2 nové mikrofony, díky kterým se zlepšila kvalita ozvučení hlavně pro starší farníky.

1. května jsme vyrazili opět na farní pout, tentokrát na Vysočinu. Čekal nás Křižanov, kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, mše svatá v Bazilice Nanebevzetí P. Marie a její prohlídka a na závěr kostel Božího milosrdenství ve Slavkovicích. V letošním roce navštívíme krásné poutní místo v Rakousku-Mariazell.

Na konci června jsme se rozloučili s ukrajinskou rodinou Nedopako, která na faře bydlela od 19. března 2022, tedy 15 měsíců. Našli si nové ubytování a to v Hodoníně. Mám všem občanům poděkovat za přijetí v Želeticích a my doufáme, že se budou moci brzo vrátit domů.

V létě se uskutečnila první fáze rekonstrukce farního kostela a to odkanalizování.

Celkové náklady na tuto akci byly 774 467,-Kč. Z toho archeologický průzkum stál 198 960,-Kč a je povinný. JMK nám přispěl částkou 108 000,- Kč a obec Želetice 100 000,- Kč. Zbylou částku, tedy 566 467,- Kč zaplatila farnost. Pro upřesnění, farnost nemá žádné příjmy od státu, vše si musí platit sama. V letošním roce nás čeká finančně náročná oprava-odvlhčení. Předpokládané náklady jsou vypočítány na 1 300 000,-Kč a to bez archeologického průzkumu.

4. října se v Hustopečích uskutečnilo setkání zástupců nových farních rad s Otcem biskupem Pavlem Konzbulem. Hlavní tématem byla evangelizace a pastorační projekty ve farnostech.

Na podzimní prázdniny se zaplnila fara dětmi a to nejen z naší farnosti. Byl pro ně nachystán bohatý program, včetně prohlídky věže a zvonů.

17. listopadu nás navštívil sv. Martin a to ve světelném průvodu dětí a jejich rodičů. Na faře bylo nachystáno i malé občerstvení v podobě vynikajících svatomartinských rohlíčků a svařeného vína. Luxusní kombinace. V letošním roce se průvod uskuteční v neděli 10. listopadu. Svatý Martin slíbil, že se osobně zúčastní pečení rohlíčků.

V sobotu 30.12. se v kostele uskutečnil charitní koncert místního chrámového sboru ve prospěch nadace Mary's Meals. Dobrovolné vstupné bylo 12 910,- Kč. Velké poděkování patří sboru, zvláště varhanici a vedoucí Aničce Poláškové. A také Vám všem, kteří jste přišli a pomohli této záslužné věci. V sobotu 29. června si Vás dovoluujeme pozvat na Farní dvorní slavnost a v sobotu 14. prosince na jarmark na Farním dvoře.

A na závěr Vám přejeme do Nového roku 2024 hodně zdraví, štěstí a Božího požehnání.

Jiří Bělohoubek

800 LET VÁNOČNÍCH BETLÉMŮ - první postavil v roce 1223 František z Assisi

Celý svět si loni připomněl 800 let od prvního postavení betléma Františkem z Assisi. Česká republika je na špičce světového lidového betlémařství a betlémy objevíte během adventu a Vánoc skutečně všude, od maličkých, co se vejdou do ořechové skořápky, až po obří betlémské scény s postavami v nadlidské velikosti ze dřeva či slámy. Odkud se ale takhle tradice vlastně vzala a kde se odehrálo první představení živého betléma?

Naším prvním cílem je Itálie a jeden z nejoblíbenějších svatých, František z Assisi (1182–1226). Zakladatel žebrového řádu františkánů, který prosazoval chudobu,

lásku k bližním a přísně asketický život, patron Itálie, ekologie a také vlídat coby nejmladších skautů se narodil i zemřel v italském Assisi, které je díky němu světoznámým poutním místem i oblíbeným výletním cílem.

V době, kdy žil v poustevně na hoře Lacerone, dostal nápad, jak oslavit narození Ježíše Krista originálně a tak, aby se do něj mohli zapojit všichni: bratři františkáni, děti i dospělí obyvatelé Greccia, kteří chodili poslouchat jeho kázání, zvířata i okolní příroda, která mu připomínala daleký Betlém. O vánočních svátcích roku 1223 se tak odehrálo první představení živého betléma: svatý František

vybudoval symbolický chlév s jesličkami, do kterých položil na slámu sošku milostného Jezulátka, k němu postavil živého vola a osla a společně se svými řeholními bratry františkány a lidmi z Greccia oslavili noční mši svatou narození Spasitele.

Vánoční pobožnost se záhy začala šířit do světa a rekonstrukce dva tisíce let starého příběhu, která zároveň ilustruje vznik tradice živých betlémů, se v Grecciu konává dodnes. Svatého Františka a jeho odkaz připomíná také františkánský klášter ze 13. století a muzeum betlémů.

Jiří Bělohoubek

ZAJÍMAVOSTI

Svět je malý a do Želetic si cestu každý najde!

Jedno jarní sobotní ráno jsme se s manželem vydali na pohřeb do Frýdku – Místku. Tak už to v životě chodí a každá cesta na tomto světě jednou končí. Už při plánování cesty nás napadlo, že bychom mohli využít toho, že budeme dál od domova v krásném místě plném lesů, kopců, čisté přírody a mnoha jiných zajímavostí. Beskydy máme rádi, a ještě je tam spousta míst, které neznáme.

Po smutečním obřadu jsme do kufru našeho auta odložili polobotky, sako a oblek a v botaskách s batohem na zádech jsme vyrazili za poznáním nových míst. Naším posledním cílem toho dne byl výšlap na vrchol Velký Javorník. Bylo příjemné slunečné odpoledne, mírný opar značil, že tu nedávno muselo pršet. První kilometr mírného stoupání jsme míjeli přes louky a lesy, kde krásně voněly velké hromady nedávno pokácených stromů. Pak ale manžel zvedl ruku k nebi a s nataženým ukazovákem pronesl: „Tam jdeme“. Když jsem ustoupila krok stranou, uviděla jsem přes manželův natažený ukazovák v dálce na nejvyšším vzdáleném kopci nenápadnou vyčnívající stříšku rozhledny. Mezi špičkami v korunách stromů se dala z dálky lehce přehlédnout. Než jsem si stačila uvědomit, co mě právě čeká, naše cesta zprudka zahrnula do vysokého prudkého kopce. Turistické značky naší cesty nás vedly výš a výš. Točili jsme se v krátkých serpentínách do výšin a já jsem brzy z krásné přírody začala vnímat už jen kořeny stromů na cestě, kameny, kaluže a to, kam zapáchnu turistické hůlky, abych se posunula blíž k vrcholu. Serpentine v kopcích nebraly konce. Občas kolem nás prošly podobné skupinky lidí v obou směrech, se kterými jsme se jen pozdravili: „Ahoj“.

Pak jsem pronesla větu k manželovi, kterého jsem viditelně svým

výkonem zdržovala: „Klidně si běž svým tempem, já tě doženu“. Od této chvíle jsem ho už neviděla.

Pak ale přišla menší krize. Vrchol kopce byl v nedohlednu, vlnitá cesta s kamením, kořeny stromů a kalužemi byla nekonečná a mé myšlenky se začaly ubírat směrem typu: „Proč tam vlastně lezeš? Nemohli jsme jít jinam? Třeba k vodě, na zámek nebo do muzea? Stejně nemám výšky ráda a na rozhlednu nelezu!“.

Už nevím, za jak dlouho to bylo, ale najednou jsem zvedla hlavu a zjistila jsem, že jsem na vrcholu. Za horskou dřevěnou chatou na mě z výšky rozhledny mával s úsměvem nadšený manžel. Vrátila jsem mu pozdrav a začala se rozhlížet kolem. Turistické mapy na stojanech, venkovní stoly a lavičky, dřevěná chata s občerstvením, vysoká rozhledna. Pak jsem popošla kus dál po vrcholu. Zastavil mě až krásný, do nekonečna sahající výhled na Beskydy. Jen jsem stála a tiše to vše pozorovala.

Venku začínal foukat vítr, a tak jsme se rozhodli, že si uvnitř v chatě dáme zaslouženou Kofolu a odpočinek. Uvnitř bylo příjemně. Přisedli jsme si ke stolu, kde už seděl jeden mladý, sympatický, černovlasý muž. Byl sportovně oblečený a měl stejně červené uši, nos i tváře, jako můj manžel. Prohlíželi jsme si obrázky zavěšené na zdech a kolem nás zněly různé debaty lidí z okolních stolů. Začali jsme plánovat zpáteční cestu. Chtěli jsme zvolit zase jinou trasu, ale potřebovali jsme ještě prozkoumat mapy. Do naší debaty najednou vstoupil náš přísedící: „Jestli chcete, můžu vám poradit“. Rádi jsme přivítali jeho znalosti místního okolí. Cestu nazpět jsme naplánovali a náš rozhovor s místním domorodcem pokračoval. Je to bezva, dozvědět se infor-

mace, cesty a další praktické a zajímavé rady od toho, kdo to tu dobře zná. A tak jsme se dozvěděli, že dotyčný je z Frenštátu, nebo i to jakou cestou sem vystoupal. Taký my jsme se představili jako turisté z Jižní Moravy od Kyjova.

„Vy jste od Kyjova? Já mám za dva týdny jet na svatbu do nějakých Želetic u Kyjova“, pronesl budoucí svatebčan. Od této chvíle se situace v našem rozhovoru obrátila a informace jsme začali podávat my! „Ano, to víme, bude u nás svatba. Oddávat se bude na kopci nad dědinou u kříže. Tam budete mít krásný výhled nejen na Želetice, ale i na okolní dědiny. O půlnoci na Silvestra se tam schází místní, je tam dobrý výhled na všechny ohňostroje z okolí“. Rádi jsme odpovídali na položené otázky a důkladně jsme informovali o malé, krásné a zajímavé naší obci Želetice. Dotyčný zaujatě poslouchal. Zajímalo ho všechno – dění v obci, hřiště, daňčí obora, Adamce, les, cyklostezka, muzeum, kostel sv. Jakuba, kroje i dobré víno. Propagace naší dědiny proběhla dobře.

„Třeba se u nás potkáme“, pronesli jsme při loučení. A tak si myslím, že na tuto svatbu do Želetic přijel náš přespolní svatebčan připravený, jak nejlépe mohl být. Svět je opravdu malý a do Želetic si cestu může najít každý. A co svatba? Všechno dopadlo dobře. Tak už můžeme jen přát novomanželům i všem, kteří třeba jen na svatbu nebo jinou návštěvu k ná do Želetic zavítají, všechno nejlepší a šťastné cesty, ať už jedete kamkoliv!

Irena Planetová

Želetice kolem roku 1900

Když tak chodím po té naší obci, pozoruji, jak vypadá dnes upravená, ulice vydlážděná, všude kanalizace, zelené květinové plochy, žádná drůbež na ulicích a staré domečky rušící vzhled ulice odstraněny, tak mě napadlo napsat o tom, jak vypadala naše obec za mého mládí kolem roku 1900. V mnohém jinak než dnes a místy až k nepoznání.

Tehdy byly domy nízké, z převážné části kryté slámou (dochem), okénka v nich měla jen malé čtyři tabulky skla a jednoduché. Na zimu se dával do oken zoubky opatřený bílý papír, na tuto vrstvu se dával zelený mech, to aby okénkem netáhlo a nebyla zima. Podlahy byly jenom hliněné, které hospodyně vždy v sobotu mazala řídkým žlutým blátem a ječmennými plevami. Stropy byly trámové a na nich přibity desky a to v kuchyni i světnici. V moha domech byly místo desek naskládány „honty“ (osekaná metrová polena na hranato). Středem světnice pod stropními trámy byl ještě jeden nosný trám, kterému se říkalo rošt. Ten býval i v kuchyni a vedle v prostorné komoře. Hlavním vchodem, který měl od ulice žůdro, se vcházelo do průchodné široké síně, která byla kuchyní s jedním malým okénkem. Proto byla velmi tmavá. Odtud se vycházelo přímo na dvůr na „násjpa“.

V této kuchyni bylo ohniště a vedle dvířka pece. V některých domech již měli místo ohniště zděný sporák s plotnou, jehož část byla ve výklenku zdi a ve světnici byla vysoká kachlová kamna a trouba na pečení buchet. Za těmito kachlovými kamny byla pec na pečení chleba. Pec sahala takřka až do poloviny světnice (tehdy se říkalo izba). Pec byla na šest až deset pecnů chleba a vytápěla se z kuchyně. Na peci spávaly obyčejně děti, protože tam bývalo příjemně teploučko. V izbě kolem kamen i pece byla lavice na posezení při teplých kamnech. Postele byly rozestavěny kolem stěn.

Při stěně od ulice se dvěma okénky byla dlouhá lavice a před ní velký dubový stůl dole s trnožem, kol stolu vyřezávané „legátky“, nad stolem visela dřevěná vyřezávaná holubička. Skříň na šaty nebylo. Ženské měly šaty v truhlách a mužští na liště za pecí. Pro malé okénka bylo i v izbě pološero a přítmí.

Chlévy pro dobytek bývaly malé a dřevěné, kryté převážně slámou. Též stodoly byly dřevěné a kryty slámou. Když však vypukl požár, tak vyhořelo vše až do základů i sousedé, byl-li vítr, vyhořela obyčejně celá řada domů.

V dědině, tak se říkávalo a říká podnes hlavní průjezdné ulici, býval široký jár na vodu, když pršelo, aby mohla voda odtékat z druhé strany. Dole u dvora tehdy knížecího byly dva malé rybníčky, jeden naproti nynějším garážím JZD a druhý u školy. V obou jsme se jako kluci koupávali, vyháněl se tam i dobytek a zamáčely se tam vozy, aby se kola nerozesychala. V zimě se tam sekal led pro hospodu a řezníka do ledoven. Při rybníčku u školy dělával Procházka, který bydlel naproti cihelně, cihle „kotovice“ (nepálené).

Nejhorší však bývalo v údobích mokra v předjaří a na podzim v době dešťů, to bylo všude tolik blata, že se člověk v tom bořil do půli lýtek. Mužští tehdy hodně nosili vysoké holínkové boty. Občané z Nenkovic chodili do kostela Provazníkovým humnem a občané ze Strážovic zase humnem Procházkovým. Silnice nebyly. I při pohřbech se chodilo přes humna na hřbitov. V mnohých uličkách bývalo tolik blata, že se tam nedalo projít.

V těch dobách bývaly časté ohně a domy, které se pak po požárech opravovaly, byly již všechny kryty tvrdou krytinou taškovou křidlicí. A tak těch dochových domů ubývalo až před dvaceti lety zmizely poslední, takže se pomaloučku dědina postupně zvelebovala

až do nynějška, kdy se dostal na přední místo v úpravě obcí.

A nyní se ještě zmíním o tom, jak v sobě kol roku 1870 se oslavoval svátek sv. Blažeje (3. února). V ten den chodili školáci po domech a přáli domácím všeho dobrého na přímělu sv. Blažeje. Bývali obdarováni povětšinou potravinami, masem, moukou, vejci, mákem a jiným, i peníze dostávali. Všechno co dostali, nosili do některého většího domu, kde se pro ně vařila večeře. Při večeři jim vyhrával nějaký harmonikář, aby jim lépe chutnalo, po večeři se i tančilo. Netrvalo však dlouho a přišli tam starší chlapci a děvčata, školáky vyhnali a sami tančili až do rána.

Do první světové války se dochoval zvyk, že občané dávali mírky obilí, a to: farnímu úřadu pro kaplana, chalupníci jednu mírku a sedláci dvě mírky (mírka měla tak pět kg). Pak se dávaly ještě mírky kovářovi za broušení radlic na pluh.

O Vánocích na svátek sv. Štěpána pacholci (kočí) u koní a volů na velkostatku chodili přát kovářovi a kolářovi. Zpívali koledy a dostávali nadílku v neděli odpoledne v hospodě, kde bylo veselo až dlouho do noci. Říkávalo se, že tu koledu (nadílku) pít v hospodě jim poskytuje kolář a kovář proto, aby hodně lámali různé nářadí a vozy, aby měli oba tyto řemeslníci po celý rok hodně práce.

Na Štěpána končila služba pro pacholky u sedláků. Kdo ze služby odcházel, dostal v ten den výslužku (různé věcné dary a potraviny), to však záleželo na tom, jak byl pacholek u sedláka oblíben, a také na štedrosti sedlákovy rodiny. Hospodář mu vyplatil v penězích. Byl-li pacholek ze sousední nebo ze vzdálenější obce, hospodář ho odvezl (odstěhoval) na voze koňmo do jeho obce k rodičům. Zůstal-li na „staré“, odešel jen tak pěšky se podívat domů do své obce a vrátil se na nový rok. To byla jakási jeho dovolená.

Proto se tehdy říkalo: „Na Štěpána není pána“. Služebná děvčata (děvečky – též dívky) odcházely ze služby na nový rok, podobným způsobem a službu nastupovaly na Tři krále.

A nyní několik dat: V roce 1872 byla postavena zeď kolem kostela. V roce 1879 byl v kostele nový oltář a pořízen obraz sv. Jakuba

patrona obce. Dne 13. 4. 1880 přišel do Želetic farář Alois Vodička z Pozořic, rodák z Bohuslavic. V roce 1882 byly postaveny dva boční oltáře. V roce 1889 odešel farář Alois Vodička do Milonic a dne 22. 8. 1889 nastoupil farář Vilém Konorza, v tu dobu zde byl kaplan František Raška. Na domě č. 10 bývala „dílňa“ a tomu majiteli

se říkalo „dílňař“. Z různých jáder ovoce, máku a semen se tam přesoval olej. V roce 1889 byla postavena studna na okov u křížka naproti Mlčákového.

Na základě zápisů
Jana Svobody,
kronikáře ze Želetic
sepsala **Irena Planetová**

KERAMIKA

Vážení čtenáři, rády bychom za místní keramikou dílnu popřály nejen účastníkům pravidelného tvoření pro malé a velké, ale i všem ostatním, aby jste i v roce 2024 našli volné chvíle na odpočinek a aktivity, které Vás baví. Aby pro Vás byl rok 2024 rokem pohody a především jím prošli ve zdraví.

V uplynulém roce probíhalo pravidelné tvoření z hlíny pro děti a také pro dospělé, tak jak už jsme všichni zvyklí a budeme v něm pokračovat i letos. Takže kdokoliv, kdo si chce vyzkoušet práci s hlí-

nou, něco si vyrobit a nebo točit na hrnčířském kruhu, může přijít každý čtvrtek odpoledne (děti od 16 hodin, dospělí od 18 hodin). Protože by byla škoda neukázat, jak šikovní jsme, uspořádali jsme výstavu keramiky MOŘE. Průběžně jsme totiž vyráběli s dětmi, ale i dospělými vše, co souvisí s mořským světem. Děkujeme Betynce Ficové a Zdeničce Gricové, že doprovodily vernisáž výstavy zpěvem a hrou na klávesy. Všem ostatním děkujeme, že se přišli podívat.

Už podruhé se v září zúčastnila naše dílna jarmarku v rámci akce

Zažít Kyjov jinak. O naše výrobky byl takový zájem, že už po obědě, jsme neměly téměř co prodávat. A to nás samozřejmě těší. Pokud byste i Vy chtěli ať už pro sebe a nebo jako dárek něco pěkného a originálního, stačí se zastavit. Rádi Vám poradíme, vyrobíme, vypálíme a nebo s výrobou pomůžeme.

Děkujeme a těšíme se na další společné tvoření.

L. Svatoňová,
N. Jakešová

MUŽSKÝ SBOR

Rok 2023 byl plný událostí. Jedna z největších v naší obci byl krojovaný ples. Myslíme si, že je to akce, na kterou může být obec hrdá a jsme rádi, že i Mužský sbor přispěl ke zdaru akce. Velikonoční pomlázku si už asi nedokážeme představit bez chlapů v kroji a jejich písniček. A je to dobře, protože tato tradice v jiných obcích není běžná. V dubnu jsme se zúčastnili Neformálního setkání mužských sborů ve Svatobořicích-Mistříně. Krásná atmosféra, vynikající cimbálka a hlavně velká radost ze setkání při písničce. V květnu jsme byli pozváni na akci s názvem Hovoranskými vinohrady za vinem.

V sobotu 27. 5. náš sbor čekala největší domácí akce a to Zpívání mužských sborů Hanáckého Slovácka. Putovní akce na které vystoupili sbory z Archlebova, Věteřova, Žarošic, Lovčic, Strážovic a Hodonic. Doprovázela nás

CM Širůch z Kyjova a slovem doprovázela Jarka Macháčková.

V červnu jsme provázeli Otevřené sklepy Kyjovska a taky obsadili krásné druhé místo na Želetickém guláši. V červenci jsme byli pozváni na Noční otevřené sklepy do Šardic a za týden pak na Otevřené sklepy do Hovorán.

Koncem července jsou u nás slavné Svatojakubské hody. V srpnu jsme se rozezpívali na Farním dvoře na svíci našeho člena Jirky Bělohoubka a už jsme se chystali na největší akci našeho regionu i celé Moravy. Byl tu po letech Slovácký rok. Na této mimořádné akci jsme prezentovali sbor ale i Želetice. V sobotu dopoledne jsme vystoupili na hlavním podiu u radnice, odpoledne v průvodu a v neděli jsme byli vybráni zpívat u kácení máje na náměstí.

V září jsme nesli sochu Panny Marie na Zlaté sobotě v Žarošicích a pak nás čekala práce ve vino-

hradu a ve sklepě. Prosinec, to je svátek sv. Mikuláše. A když k tomu přidáte anděla a dva veselé čerty v Želeticích, tak víte, že chlapi ze sboru vyrazili na obchůzku. Na Štěpána není pána...to platí i u koledování po členech sboru a našich přátelích. Poslední roky končíme u pana starosty a tak se mu omlouváme za buzení dětí.....28. prosince jsme zazpívali koledy u vánočního stromu. Naše pozvání přijali Zpěvulenky z Čeložnic. A to je asi pro rok 2023 všechno....

Ale není....Chceme Vás pozvat na Ochutnávku pálenek a líkérů, která se uskuteční v sobotu 13. dubna na KD v Želeticích. Tak si to nenechte ujít.

Do roku 2024 Vám chceme popřát hodně zdraví, radosti v srdci, pevné nervy a víru, že bude líp.

Za mužský sbor
Jiří Bělohoubek

MYSLIVECKÝ SPOLEK ŽELETICE

Vážení spoluobčané,
v první řadě Vám přeji v novém roce 2024 pevné zdraví a hodně úspěchů.

Dovolte mi ohlédnout se na rok 2023 za Myslivecký spolek Želetice, který v tomto roce prodělal několik změn. Na výroční schůzi byl zvolen nový předseda spolku a to Miroslav Čermák, novým mysliveckým hospodářem se stal Jaroslav Foukal ml., finančním hospodářem zůstává Robert Němček. Myslivecký spolek má celkem deset stálých členů, tři adepty a jednoho hosta. Jsme rádi, že se nám daří do myslivosti zapojovat mladé lidi.

Myslivecký spolek vykonává právo myslivosti v pronajaté honitbě od Honebního společenstva Želetice, v roce 2023 byla podepsána nová nájemní smlouva. Tímto bych chtěl za všechny členy Mysliveckého spolku poděkovat všem občanům za podporu Honebního společenstva.

Hlavním posláním mysliveckého spolku je ochrana přírody a krajiny, zlepšování životních podmínek volně žijících živočichů,

zajištění chovu a ochrany zvěře a její příkrmování v době nouze. Spolek působí na soustavný růst odborné a společenské úrovně svých členů, dbá o zachování mysliveckých zvyků a tradic, zajišťuje a organizuje rozvoj myslivecké kynologie a loveckého střelectví.

V roce 2023 se v katastru obce vyskytlo větší množství černé zvěře, kterou jsme úspěšně redukovali. Taktéž se nám daří zvyšovat stavy drobné zvěře. Zakoupili jsme sedm tun krmení pro drobnou zvěř na zimní období. V současné době probíhá pravidelné sčítání zvěře. V letním období, kdy jsou vysoké teploty zajišťujeme zvěři přísun vody, které je v naší honitbě velký nedostatek.

Na jaře jsme již tradičně uspořádali střelecké závody v brokové střelbě na střelnici v Masných kopcích, kterých se zúčastnilo čtyřicet závodníků.

Střelecké závody jsou přístupné veřejnosti, budeme rádi, když se přijdete příště podívat anebo i zúčastnit.

Dále jsme se jako spolek zapojili do vaření Želetického guláše.

A také jsme se podíleli ve spolupráci s SDH na organizaci dětského dne (ukončení prázdnin) na střelnici, kde si přišli na své nejenom děti, ale i dospělí. K občerstvení jsme podávali mimo jiné i zvěřinové ragú, což nás inspirovalo k uspořádání zvěřinový hodů v tomto roce. Tímto Vás srdečně zveme na zvěřinky, které se budou konat 23.11. 2024 v kulturním domě, kde se nejen dobře najíte, ale i pobavíte u muziky. Budeme se na Vás těšit!

V roce 2024 bychom rádi vylepšili střelnici v Masných kopcích, podíleli se na výsadbě a údržbě zeleně. Uspořádáme tradiční střelecké závody a rádi bychom obnovili tradici pořádání kulturních akcí. Věříme, že nejen tento rok, ale i ty příští, obohatíme společenský život v obci a podpoříme zájem dětí a mládeže v rozvoji vztahu k přírodě. Těšíme se na spolupráci s Vámi a obcí Želetice.

Za celý myslivecký spolek Vám přeji dobrý rok 2024.

Miroslav Čermák
předseda spolku

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Vážení spoluobčané, byl jsem pověřen výborem Sboru dobrovolných hasičů v Želeticích, abych Vás seznámil s děním ve sboru v roce 2023. Úvod roku 2023 se nesl ve znamení obměny naší požární techniky. Podařilo se nám pořídit nově repasovanou požární stříkačku PPS12. Novou stříkačku jsme mohli koupit díky přispěním fondu nadace AGROFERT a také díky obci Želetice. Každá z institucí se na pořízení stříkačky podílela rovným dílem. Starou stříkačku i jediné naše vozidlo, hasičského Trabantu, se nám podařilo prodat. Stříkačku si koupil na repasi SDH Ořechov a Trabant se ujalo Technické muzeum v Brně. Získané peníze z prodeje staré techniky jsme obratem investovali do nového vybavení pro požární sport i reprezentaci.

Naši kulturní činnost každoročně, až na výjimku v roce 2021, zahajujeme ostatkovou zábavou. Dlouhá léta nám, tedy vlastně Vám, hrála k poslechu a tanci dechová hudba Novovešťanka. Postupem času z členů kapely zůstaly jen ti dříve narození členové a program, který začíná v sobotu po obědě průvodem masek a končí v neděli nad

ránem, byl pro většinu členů vysilující. Proto jsme se s kapelníkem Novovešťanky dohodli, že do budoucna nám zahrají, už jen na odpoledním průvodu masek obcí. Museli jsme tedy řešit, kdo nahradí Novovešťanku večer. Myslím si, a snad je to i Váš názor, že se nám podařilo sehnat adekvátní náhradu v podobě Slovácké kapely Romana Horňáčka z Rohatce, který nám v letošním roce, kdy ostatky proběhnou 10. února 2024, opět zahraje k tanci i poslechu. Samozřejmě se budeme snažit, tak jako každý rok, zajistit bohatou tombolu. Na ostatkovou zábavu Vás všechny, milí spoluobčané, jménem svým, ale i všech členů našeho sboru, co nejsrdečněji zveme.

V měsíci dubnu roku 2023 jsme spolupřáteli s naší obcí již tradiční akci – uklidme Želetice. Děkuje všem, ať už členům SDH Želetice, ale i ostatním občanům, kteří se aktivně zapojili do úklidu naší obce a jejího okolí. V centru obce každoročně moc nepořádku nenacházíme, ale v okolí obce už je to jiné, tam se pytlů s odpadem naplnilo skutečně mnoho. 30. duben patřil prvnímu ročníku palení

čarodějnic. Připravená čarodějnice uhořela, dle tradice, na poctivé hasičské hranici, u které si mohly děti následně opéct špekáčky. Pevně doufáme, že se z této akce stane v Želeticích tradice. Tradice setkávání, přátelského posezení a také společného přivítání jara, které nás většinou na konci dubna vítá v plné síle.

V měsíci květnu jsme uspořádali, za vydatné pomoci našeho člena Honzy Horáka, sběr kovového odpadu. Výtěžek ze sběru kovového odpadu jsme použili na nákup nových pracovních uniforem PS II. V letošním roce na jaře se bude akce opakovat a předem děkujeme všem, kteří odvoz kovového odpadu i letos svěří do rukou SDH Želetice.

Na konci roku 2022 a vlastně celé první pololetí roku 2023 jsme připravovali oslavu 125. výročí založení SDH Želetice. Jen pro připomenutí, Sbor dobrovolných hasičů v Želeticích byl založen 5. prosince 1898, přičemž originál zakládací listiny se všemi tehdejšími insigniemi je k nahlédnutí v místním muzeu. Termín oslav jsme stanovili, tak jako u všech předešlých

oslav, na začátek června a to 2. – 3. 6. 2023. S organizací oslav nám vydatnou měrou pomohl III. okrsek, hlavně pak v neděli, ať už při slavnostním průvodu obcí, nebo při ukázkách hasičské techniky na místním hřišti. Většina techniky, kterou hasiči předváděli, byla ze III. okrsku, ale to nebylo nijak na závadu. Sbory, které jsou spolu s námi ve III. okrsku disponují jak starou (SDH Lovčice – koňskou stříkačkou, nebo SDH Nenkovice - dopravní automobil Tatra 805), tak i novou technikou, která je v současné době zastoupena téměř ve všech sborech.

Po této organizačně náročné akci, za kterou bych chtěl všem, kteří se na její přípravě, ale i v samotném průběhu zapojili, poděkovat jménem svým i jménem celého sboru, jsme spolupořádali vaření gulášů a den dětí. Podle mého názoru se obě akce vydařily a do budoucna s nimi počítáme v našem kulturním kalendáři.

Ale nejen kulturou žije náš sbor. Jeho hlavní činností je příprava na zásah při požáru. Proto, abychom se naučili co nejlépe zacházet s technikou, nám slouží soutěže, a také samotná příprava na ně. V rámci III. okrsku probíhá 4 až 5 soutěží ročně. V roce 2023 to byly celkem čtyři, a to ve Věteřově, Ostrovánkách, Strážovicích, a nakonec noční soutěž u nás v Želeticích v polovině září. V naší noční soutěži, která proběhla 16. září 2023, bych se rád zastavil. Každým rokem přijíždí na naši soutěž okolo deseti družstev, ale tentokrát přijelo sedmnáct družstev mužů

a dvě družstva žen. I přes tento zvýšený počet družstev se podařilo díky dobré organizaci ukončit soutěž před jednou hodinou ranní. Naše soutěžní družstvo A se umístilo celkově na krásném čtvrtém místě. V rámci okrsku na druhém místě a to nám zajistilo celkové prvenství v celoročním okrskovém hodnocení soutěže v požárním útoku v rámci III. okrsku za rok 2023.

Ještě před noční soutěží jsme uspořádali pro děti ve spolupráci s želetickými myslivci v areálu střelnice ukončení prázdnin. Chtěl bych touto cestou poděkovat SDH Nenkovice, kteří nám pomohli zajistit dopravu dětí a jejich doprovodu na místo. Hasičský dopravní automobil Ford Transit mohly děti využít k cestě od hasičské zbrojnice na střelnici, kde pro ně byly připraveny různé soutěže. Jednou z atraktivních byla střelba ze sportovního luku, kterou připravil pan Dostál.

V podzimních měsících jsme ve spolupráci s obcí uspořádali drakiádu, která se co do počtu účastníků vyrovnala pálení čarodějnic. Také jsme se zúčastnili výsadby stromů u fary, kterou pořádala na podzim obec.

Koncem roku, přesněji koncem listopadu, proběhl v prostorách kulturního domu nábor dětí do hasičského kroužku, který začne od ledna 2024 pracovat. V den náboru se sešlo 15 dětí, které mají o hasičinu zájem a doufám,

že ve stejně hojném počtu se budou děti scházet celý rok. Všem, kteří se přípravy náborové akce zúčastnili bych chtěl alespoň takto poděkovat.

Jak jsem Vás již dříve informoval, v roce 2022 proběhla částečná rekonstrukce vnitřních prostor hasičské zbrojnice za vydatné podpory obce. Pokračování rekonstrukce dalších prostor (garáž a sklad) bylo podmíněno vybudováním nového rozvodu vnitřní kanalizace. Koncem roku 2023 se podařilo našemu členovi Honzovi Horákovi provést novou kanalizační přípojku a nyní se pracuje na vnitřních kanalizačních rozvodech. I v roce 2024 máme v plánu rekonstruovat další prostory naší hasičské zbrojnice.

Závěrem mé zprávy bych se ještě rád zmínil o spolupráci našeho SDH s obcí. Od posledních voleb do obecního zastupitelstva v něm pracují čtyři naši členové, a tak jak v předešlých letech byla spolupráce dobrá, tak teď musím říct, že je vzorná a k oboustranné spokojenosti.

Závěrem mi dovolu, abych všem našim členům poděkoval za jejich práci v roce 2023.

Vám všem přeji v roce 2024 mnoho zdraví, štěstí a osobních úspěchů.

Jan Goj
starosta SDH Želetice

ZAHRÁDKÁŘI A VINAŘI

Vážení čtenáři, rád bych se krátce ohlédl na činnost želetických zahrádkářů v uplynulém roce. Zahrádkáři patří v naší obci k nejstarším spolkům a akce, které pravidelně pořádáme, se už také staly tradičními. Samozřejmě se vždy nesou v duchu dobrého vína a nezapomínáme ani na jídlo.

Ještě než nastane období půstu, zahajujeme rok zabijačkou a s ní spojenou ochutnávkou zabijačkových specialit pro naše členy a jejich přátele. Jinak tomu nebylo ani loni. A i když si většina z nás už musí hlídat na doporučení lékařů cholesterol, tlak a jiné hodnoty, teplému ovaru, škvarům nebo z udírný právě vytaženému uzennému prostě neodoláme.

Nemohli jsme vynechat ani pravidelnou soutěž O nejlepší želetický guláš. I když jsme tentokrát stupně vítězů nepokofili (a to jsme poctivě trénovali, ladili formu a sháněli ty nejlepší ingredience), snědl se náš guláš do posledního sousta.

Hlavní akcí roku byla hodová ochutnávka vína. Málokdo si dokáže hody bez vína představit. Zájem je za poslední roky tak velký, že jsme přesunuli degustaci do centra hodů – na fotbalové hřiště. I vzorků vína od místních a přespolečných vinařů bylo v loni zase o něco více (konkrétně 438), téměř všechno se vypilo. Pilo se, zpívalo a tančilo při cimbálové muzice Hantál až do rána.

Aby se mladým vínem vyhynuly nemoci a sirka, je potřeba je posvětit. Prosincového svěcení mladých vín se měl tentokrát ujet P. ICLic. Mgr. et Mgr. David Kučerka O.Cr z Rytířského řádu křížovníků z červenou hvězdou. Bohužel díky sněhové kalamitě byla neprůjezdna dálnice na Vysočině, takže nám P. Kučerka dopoledne volal a moc se omlouval, že nepřijede. Jirka Bělohoubek narychlo oslovil pana kaplana P. Pavla Fatěnu ze Žarošic, který slíbil přijet a svého úkolu se zhostil na výbornou. Večer nám požel celkem 225

vzorků našich vín. Ty jsme po společné modlitbě a připitku ochutnávali až do pozdní noci. I přes sněhovou kalamitu přijela a zahrála cimbálová muzika Hantál pod vedením primáše Františka Neduchala. Účast na akci byla tentokrát zřejmě díky špatnému počasí menší než obvykle, ale kdo přišel, tak si určitě užil příjemný večer.

Jsm rádi, že se námi pořádané akce těší velké oblibě a za tuto podporu bych Vám chtěl ještě jednou poděkovat.

Závěrem bych Vám rád popřál, aby tento rok byl bohatý a úrodný nejen na dobré víno, aby se Vám a Vaším vinohradům a zahradám vyhýbaly nemoci a jiné problémy. Těšíme se na další společné setkání u skleničky dobrého vína.

L. Bednařík

TJ SOKOL

Po menší odmlce bychom se Vám v rychlosti připomněli ohledně fotbalového dění v obci. Letos dalo vedení klubu článek za úkol mně, tak snad obstojím. Vezmu to spíše ze svého pohledu, pohledu hráče.

Situace se během minulých let moc nezměnila. Stále jsme tedy vedeni od roku 2019 pod hlavičkou KOVO Ždánice jako „B-tým“. Problém s lidmi je totiž rok od roku horší a stále nejsou. Průměrný věk hráčů se zvyšuje. Například při zápase proti Žarošicím dělal součet roků našeho útočného dua pěkných 105 let. Mladí buď nejsou, mají jiné zájmy, a nebo se jim asi jen nechce. Takže ještě že takové oddané kluky máme.

Během podzimní části sezóny jsme odehráli 10 zápasů, do kterých nastoupilo (pro mě) neskutecných 36 hráčů. Ze všech zápasů jsme zvládli „vykouzlit“ bohužel pouhý 1 bod za remízu s Lovčicemi a „po zásluze“ nám patří tedy nelichotivé poslední, jedenácté místo.

Z celkového počtu hráčů se aktivně zapojuje cca 10 hráčů Sokolu Želetice. Zbytek je tvořen z hráčů ze Ždánic. Plus se povedlo jedné z dlouholetých opor želetického fotbalu oslovit pár kluků až z dalekého Újezdu u Brna, kde se roz-

padl jejich rezervní tým. Problém s hráči není jen u nás, ale téměř všude. I když by se mohlo zdát, že dle výčtu výše je hráčů dost, není tomu tak. Mnoho kluků má totiž přístup k fotbalu velmi vlažný a jsou k fotbalu spíše nuceni, namísto aby je to bavilo a chtěli sami. Častěji se také opakuje situace, kdy se hodiny před zápasem nemůžeme dopočítat ani jedenácti hráčů a začíná žhavení telefonních a internetových linek. Nejednou se stalo, že jsme dorazili na zápas v neúplném počtu a další hráči dojížděli v průběhu zápasu. Takové situace se stávaly hlavně u venkovních utkání, kam se klukům asi moc nechtělo. Snad se to na jarní část sezóny zlepší. To ale závisí na řadě okolností, které ovlivní často pouze sami hráči svým přístupem. Toť úskalí kolektivních sportů.

Článek bych chtěl ale také využít k poděkování všem těm, díky kterým v obci pořád může fotbal existovat. Alespoň v takové formě, v jaké je. Protože dojít na fotbal „po svých“ a nevázat se na řízení má jisté výhody.

Poděkování patří našemu vedení, které se stará o zázemí (to nám můžou široko daleko závidět), hřiště, hospodu na hřišti (bez té

bychom na fotbal hromadu kluků horko těžko dostávali), ale i třeba udrnu. Další, velké, díky patří vedení naší obce, které nám nejen v provozu areálu pomáhá, jak jen může. Díky KOVO Ždánice, protože bez našeho propojení bychom asi fotbal v naší obci neviděli. Poděkování patří také našim veteránům, kteří se nás snaží doplňovat, jak jen to jde. Díky patří také našim fanouškům, kteří nás i přes nelichotivé výsledky chodí na zápasy podpořit. „Vypíchnout“ bych z tohoto poděkování chtěl naše „cyklo-raudys“, kteří si i přes kolikrát velmi strastiplnou cestu po cyklostezce nenechají ujít i zápasy „A-týmu“ ve Ždánicích, kde pár kluků ze Sokolu hraje a burcuje je k lepším výkonům. Nakonec bych chtěl poděkovat všem klukům, kamarádům, kteří chodí a snaží se pro fotbal v obci něco dělat. Opravdu to kolikrát není lehká úloha, i když by to měla být naše záliba a radost.

Závěrem bych chtěl za „fotbalisty“ všem popřát co nejúspěšnější rok 2024 a v rámci možností co nejpevnější zdraví.

Lukáš Kludák

PAMĚŤ NÁRODA

V loňském roce v naší obci organizace Paměť národa natáčela reportáž o pohnutém životě Karla Matuly. Paměť národa je mezinárodní sbírka vzpomínek pamětníků důležitých historických událostí 20. století. Dostupná je ve stejnojmenném internetovém archivu, na jehož budování se podílejí jednotlivci i organizace z ČR a dalších zemí.

Kdo do tebe kamenem, ty do něj chlebem. To byla mentalita salesiánů.

Majákem jeho života se stala víra, kterou zdědil zejména po své mamince. V devatenácti letech se rozhodl pro studium teologie na Ústavu pro pozdní kněžská povolání v Mníšku pod Brdy. Život v komunitě salesiánů však přerušila Akce K, jejímž cílem byla likvidace klášterů a celkové oslabení katolické církve. Místo kněze se z něj stal gymnaziální profesor. S cejchem katolického odchovance se však potýkal s řadou potíží.

Karel Matula se narodil 6. února 1928 v Uhřicích u Kyjova. Početná rodina, ve které postupně vyrostlo dvanáct dětí, se musela kvůli hospodářské krizi uskromnit. V roce 1933 se přestěhovala do chudého domku v Násedlovicích v prostoru cihelny. Pilířem rodiny Matulové byla víra v Boha.

Tatínek František měl zkušenost z první světové války, kterou prožil na východní frontě. Později pracoval jako betonář a vedoucí staveb. Maminka Filoména kvůli početné rodině zůstávala v domácnosti, příležitostně si přivydělávala u sedláků během polních prací.

Do poklidného dětství zasáhla druhá světová válka, kdy se Násedlovice náhle ocitly v pohraničí Protektorátu Čechy a Morava. Nejvíce vzpomínek má Karel spojených se závěrečnou etapou konfliktu, kdy obcí procházela fronta. „U našeho domu jsme měli

postavený bunkr. Ten ale obsadili esesáci, takže jsme se utíkali schovat do sklepa jedné rodiny v dědině.“ Karel od sud poslouchal ráži německých kulometů, který se náhle promíchal se zvuky jiných zbraní. „Tak jsem poznal, že už přitáhli Rusové. Ti Němce postupně zatlačili pryč. Tím pro nás válka skončila,“ vzpomíná Karel Matula na události z března 1945.

Hned od začátku školní docházky na sebe Karel Matula upozornil výrazným studijním talentem. Se studiem na měšťance se musel rozloučit, protože rodina neměla peníze ani na zápis. Úřad práce vydal rozhodnutí, že se vyučí malířem pokojů a byl přidělen do Šardic. Jedna z pěších cest do učení se celoživotně podepsala na jeho zdraví. V podzimním lijáku dostal těžký zápal plic, který ho na dlouhou dobu vyřadil z učení a zanechal následky na celý život. Po prodělaném léčení a rekonvalescenci byl poslán do učení ke kamenosochaři Fišerovi ve Vracově. „Byl to ale vyříduduch. Pracoval jsem zadarmo 12 hodin denně a rodiče mi museli přispívat na stravu.“ A tak v roce 1946 přešel ke kamenosochaři Konečnému v sousedním Žarošicích. S mistrem, který byl nejen odborně na výši, ale zároveň skvělým člověkem, se podílel na terénní úpravě tamního katolického hřbitova nebo na dlážděné cestě k evangelické modlitebně. Pracoval s ním na překládce hřbitova v Násedlovicích, podílel se na opravách pomníků či památníků v okolních obcích včetně Želetic. „Pro něj jsem nebyl učněm, ale partnerem.“

V devatenácti se rozhodl pro studium teologie. V té době se Karel Matula začal zajímat o spolkový život ve své obci. Vstoupil do Československé strany lidové i do místní organizace Orla. O nadaném mladíkovi věděl žarošický kněz František Hanzl a hledal ces-

tu, jak mu umožnit vzdělání. Navrhl mu, že by mohl studovat teologii a stát se farářem. Karel Matula se tak vydal na cestu do 260 kilometrů vzdáleného Mníšku pod Brdy, kde římskokatolická kongregace Salesiáni Dona Boska provozovala Ústav pro pozdní kněžská povolání. Do studií vstoupil v březnu 1947.

Adepti kněžského povolání se soustředili ve vile Ave Maria, kterou v roce 1945 darovala salesiánům rodina továrníka a mecenáše místní farnosti Norberta Karla. Salesiáni zde založili bohoslovecká studia pro mladé adepty kněžství. Tento ústav se ale po prázdninách 1946 přestěhoval do severočeského kláštera v Oseku, který opustili němečtí cisterciáci. Vila v Mníšku však nadále sloužila bohoslovcům.

Pro Karla Matulu se krásná vila tyčící nad zámeckým parkem stala na další tři roky pravým domovem. „Bylo nás tam přes dvacet bohoslovců. Spávali jsme ve společné ložnici v podkroví. V přízemí byla místnost pana ředitele, přijímací pokoj, ve kterém byly uložené ornáty, kalichy a podobně. Místnost s výklenkem složila jako kaple, ostatní místnosti jako učebny. Za domem byla obrovská zahrada s volejbalovým hřištěm. Hospodářskou místnost salesiáni přestavili na prostornou kuchyň s jídelnou a technickým zázemím.“

Z období studií Karel Matula vzpomíná na pátera Bedřicha Dombeka, který v ústavu od roku 1949 působil jako ředitel. Teologii i přes řadu potíží vystudoval během druhé světové války. Coby čerstvě vysvěcený katecheta založil mezi pražskými salesiány kapelu, se kterou vystoupil například na světovém Jamboree skautů v Paříži. Ve vedení kapely pokračoval i s bohoslovci v Mníšku pod Brdy. „Hráli jsme pro vlastní potěšení, občas i na pohřbech nebo oslavách. Já hrál na baskřídlovku.“ S komponováním a řízením sborů

měl zkušenost také první ředitel ústavu páter František Vitásek.

Během studií se Karel Matula osobně setkal například s litoměřickým biskupem Štěpánem Trochtem nebo s pražským arcibiskupem Josefem Beranem. „Byl drobný, výška jen asi 160 cm, ovšem velký duchem.“

„Připadám si jak v zahradě Getzemanské,“ vtipkoval páter Chudárek během Akce K.

V ústavu fungoval pravidelný režim. „Vstávali jsme o půl šesté. Nejprve jsme studovali, potom byla mše a v sedm hodin jsme snídali. Pak jsme dostali každý vlastní úkol,“ vzpomíná bývalý bohoslovec.

Represivní složky státu však tento řád bezprecedentně přerušily v noci ze 13. na 14. dubna 1950. „Spal jsem, když v tom mě vzbudilo ostré světlo. Posadil jsem se. Ve dveřích stáli dva chlapi. Jeden byl od SNB, druhý měl pásku na ruce. Slyšel jsem, jak buší na vedlejší ložnici, kde spal páter Chudárek. 'Jménem zákona, otevřete!' bušili mu na dveře. 'To jste nemohli přijít ráno? Nebylo by to i pro vás lepší?' ptal se rozespálý páter Chudárek. Když jej esenbáci odváděli chodbou, ještě stihl poznamenat, že si připadá jako v zahradě Getzemanské. Na to mu jeden esenbák neznalý základů katechismu odpověděl: 'Kde to je? S kým se tam znáte?' 'Všeho do času, abych vám to pověděl,' odpověděl páter Chudárek.“ Kromě něj esenbáci vyvedli v poutech i všechny ostatní duchovní představitele ústavu v Mníšku pod Brdy.

Oné noci represivní složky státu nezasahovaly nejen tady. V rámci této takzvané Akce K, jejímž cílem byla likvidace klášterů a mužských řeholních řádů, došlo k zrušení 219 řeholních domů a intervenci 2376 řeholníků. Cílem tohoto zásahu bylo oslabit a podrobit si katolickou církev jako takovou. Dalším důsledkem byly také obrovské škody na kulturním dědictví národa. Mnohé klášterní stavby, které

představovaly unikátní architektonické památky, byly vydány napospas chátrání či dokonce cíleně ničeny. Zmizela řada vzácných tisků a byl rozkraden cenný movitý majetek velké hodnoty.

„Všichni byli hlídání a museli těžce pracovat. Ale nevzpírali se.“ Bohoslovci z Mníšku pod Brdy se náhle ocitli v bezprizorní situaci. „Mým úkolem bylo chodit každý den do města na nákup. Dalšího dne ráno jsem místo do pekařství zamířil na místní faru, abych řekl, co se v noci stalo,“ líčí Karel Matula. Tamní páter Šíma mladíka vyslechl. „Řekl, že musíme okamžitě pryč. A ať se všichni sbalíme, že to zařídí.“ Církev se o bohoslovce z Mníšku skutečně postarala. Během dvou dnů je převezla do pražského semináře, kde se připravili na složení zkoušky za dva ročníky na gymnázium v Truhlářské ulici. Poslední dva roky studia Karel dokončil v Brně na gymnázium na Antonínské ulici. Se studiem teologie se však musel rozloučit.

Během Akce K bylo internováno několik stovek duchovních. Řeholníci museli narukovat k vojenským jednotkám PTP, nastoupit do dělnických profesí, účastnit se převýchovných politických školení v marxismu-leninismu a zapojit se do civilního života. Duchovní službě se mohli věnovat pouze se státním souhlasem nebo tajně pod hrozbou věznění podle trestního zákona z roku 1950, jehož paragraf 173 o maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi používali komunisté ke kontrole a represí církví.

Představení z Mníšku pod Brdy páter Bedřich Dombek a František Vitásek strávili následující léta v internaci v Želivě, páter Antonín Rochla sloužil u PTP. „Všichni byli hlídání a museli těžce pracovat. Ale oni se nevzpírali. Stačilo jim, že drželi při sobě. Kdo do tebe kamenem, ty do něj chlebem - to byla mentalita salesiánů. Jejich způsob života tehdejší systém neuměl a nechtěl pochopit,“ vysvětluje Karel Matula.

Skvostnou vilu Ave Maria v Mníšku pod Brdy stát přeměnil na politickou odbornou školu. Od roku 1957 na dalších 30 let sloužila jako „domov přestárlych.“ V 80. letech objekt používali zaměstnanci místního státního statku. Salesiáni ji získali zpět do rukou až po Sametové revoluci a prodali ji manželům Knotkovým. Ti zdevastovanou nemovitost zrekonstruovali a uvedli do původního stavu.

„Byl jsem takový otloukánek, na kterém si ostatní přibrušovali své politické ostruhy.“

Karel Matula odmaturoval v roce 1952. Maturitní komise mu doporučila studium na Vysoké škole chemicko-technologické v Bratislavě. Studia dokončil dálkově v Pardubicích. K chemii si přibral biologii a po pěti letech se stal aprobovaným učitelem pro střední školy. Umístěnku dostal na gymnázium v Rýmařově. Cejch nedostudovaného bohoslovce mu však zůstal. „Když jsem si chtěl dodělat doktorát, ředitel mi řekl, že to není žádoucí. Byl jsem takový otloukánek, na kterém si ostatní přibrušovali své politické ostruhy.“ I přesto Karel Matula navázal ve škole dlouholeté přátelství s akademickým malířem Stanislavem Illem a dalšími pravice orientovanými osobnostmi. V Rýmařově se setkal a spřátelil i s budoucím olomouckým arcibiskupem ThDr. Františkem Vaňákem, který křtil obě jeho dcery.

V roce 1955 se Karel oženil a s manželkou Soňou založil rodinu. Nejdříve se narodila dcera Hana, o tři roky později mladší Vladimíra. Spokojené manželství skončilo tragickou událostí v roce 1970, kdy jeho manželka zemřela při autonehodě a on zůstal sám se dvěma malými dcerami.

Karel Matula se v té době kromě rodinného traumatu potýkal i s velkými potížemi ve škole. Nástup tuhé normalizace se ve školství stejně jako jinde projevil ideologickými prověrkami a čistkami. Profesor Matula byl stále častěji předvoláván ke komisím.

Pod pohružkami jej nutili, aby změnil své společenské názory a postoje. „Ředitel chtěl, abych vystoupil z víry. ‚To si myslíte, že bych pak byl jiný?‘, zeptal jsem se ho. Odpověděl mi, že by to aspoň navenek tolik nekřičelo. Jim zkrátka vadilo, že jsem nikdy neohnul hřbet a že jsem církevní odchovanec.“

Jakožto gymnaziální profesor dostal také nabídku ke vstupu do KSČ. „Ředitel mi říkal: ‚soudruhu, já se vám divím. S vaším původem byste ještě udělal kariéru. Jste dělnický kádr.‘ Nevěděl jsem, co tím myslí.“ Až tehdy se Karel Matula dozvěděl, že jeho tatínek patřil k zakládajícím členům Komunistické strany. Na svoji žádost ale vystoupil v roce 1953, když pochopil, že se ušlechtilá idea diametrálně liší od reality. „U nás doma se o tom nikdy před tím nemluvalo,“ dodává pamětník.

V roce 1981 se podruhé oženil. S manželkou se přestěhoval do Ostravy, kde se jim narodila dcera Veronika. Původně měl přislíbeno místo na ostravském gymnáziu, to se však ukázalo jako léčka všemocné KSČ, která mu dala na vědomí, že kvůli svému kádrovému profilu tam nesmí nastoupit. Práci nakonec získal na gymnáziu v Bílovci, kde učil do roku 1990.

„Nezbývá, než mít i nadále oči otevřené.“

Během Sametové revoluce bylo Karlu Matulovi 61 let. „Tenkrát jsem si připadal jako na jaře 1945, když padl nacismus. V ledasčem je stejný jako komunismus,“ říká Karel Matula, který byl v té době kooptován do komunální politiky. V řádných volbách 1990 však už nechtěl kandidovat.

S pádem komunistického režimu se mu poji vzpomínka na setkání s bývalým ředitelem školy v Rýmařově a jeho manželkou. „Setkali jsme se zkraje roku 1990. Ptal jsem se jich, co říkají na změnu poměrů. Paní ředitelová mi odpověděla, že je i dnes hrdá na to, že je komunistka. Podíval jsem se na ni, ale neřekl jsem jí na to nic.

Jen jsem si v duchu řekl: chudero. Jeden je hrdý na zločiny svých soukmenovců, druhému nezbývá, než jej politovat.“

Karel Matula je s odstupem času přesvědčen, že komunismus se od nacismu liší jen názvem. „Je to uskutečňování stejných principů. Liší se jen nálepka. Jen se to nevědělo, tak si to lidé museli vyzkoušet a zažít. Doufám jen, že opět nevstanou nějakí bojovníci a nebudou se snažit využít lidské hlouposti. Nezbývá, než mít oči otevřené.“

V roce 1990 přijal pozici místopředsedy odboru školství na magistrátu Ostravy Poruby. Společně s biskupem Václavem Malým zakládal Církevní gymnázium Ostrava, jehož zřizovatelem je arcibiskupství olomoucké.

Podílel se také na přípravě stavby nového kostela v Porubě. Pravou rukou mu byl Bedřich Dombek, bývalý ředitel Ústavu pro pozdní kněžská povolání v Mníšku

pod Brdy. „Společně jsme hledali vhodné místo a pustili se do práce.“ Do příprav však zasáhla tragická událost. „Pátera Dombka přepadl nějaký darebák, chtěl od něj peníze. A protože páter Dombek u sebe nic neměl, tak mu ten člověk rozbil hlavu. Ošetřovali je v ostravské nemocnici. Páter Dombek podlehl zranění 24. ledna 1992. Realizaci kostela dokončil Matulův nástupce. Nový kostel sv. Cyrila a Metoděje byl nakonec v Porubě slavnostně vysvěcen v roce 1998.

Karel Matula je nyní (rok 2022) v penzi. Žije v Želečicích, kde se o něj stará jeho dcera Vladimíra. Za maják svého života považuje víru v Boha, ke které jej vedla především jeho maminka. „Jsem hrdý na to, že jsem nikdy nevybočil ze svých přesvědčení a nešlápl do nějakého marastu, za který bych se musel stydět.“

Barbora Čandová

MARY'S MEALS

ŠKOLA + JÍDLO = NADĚJE. Jednoduchá rovnice, která funguje.

Mary's Meals je mezinárodní charitativní organizace, která se zabývá projektem školního stravování v chudých zemích světa. Společným posláním Mary's Meals je poskytnout **jedno jídlo denně hladovějícím dítětem v místě jejich vzdělávání** a podpořit je tak ve studiu, které jim dává šanci na lepší budoucnost. Školní stravování je tedy nejen oporou rodinám, které s obtížemi sytí své děti, ale zároveň pozvedá celkové hospodářství země.

S Mary's Meals je velice snadné pomoci. Pouhých 550 Kč nasytí jedno dítě na celý školní rok. Jak je to možné? Především díky práci dobrovolníků, a to jednak na straně těch, kteří dávají – v České republice není žádný dobrovolník placen, každý věnuje svůj volný čas, modlitbu, dovednosti nebo profesní znalosti. Ale také na straně druhé, v zemích, přímo

v místech, kde Mary's Meals pomáhá, se zapojují pouze dobrovolníci z místních komunit. Zejména jsou to matky, které ve školách vaří a jsou rády, že mají, co svým dětem dát. Díky tomu může Mary's Meals dostát svému závazku, že minimálně 93% všech vybraných prostředků jde na charitativní účely. Mary's Meals Česká republika garantuje svůj závazek hradit 100 % nákladů pobočky z vlastních zdrojů nebo díky speciálním dárcům, a to nejméně do konce roku 2027 a veškeré přijaté dary jsou zasílány do centrály ve Skotsku. Jsou to právě malé skutky lásky každého, kdo se zapojí, které umožňují růst celého díla.

Hnutí Mary's Meals založil v roce 2002 Skot Magnus MacFarlane-Barrow, když začali v Malawi podávat jídlo prvním 200 dětem. Od té doby se Mary's Meals rozšířilo do 20 zemí napříč 4 kontinenty a ke dnešnímu dni živí každý školní den více než 2,4 milionů dětí. Za dílo se postavilo mnoho slavných osobností, firem i význam-

ných představitelů. Více o zajímavých příbězích, které provázely vznik a šíření Mary's Meals Magnus, popisuje ve své knize „Bouda, která krmí milion dětí“ a v dokumentárních filmech Child 31 a Generation Hope. Více naleznete na www.marysmeals.cz anebo na sociálních sítích Mary's Meals Česká republika (lze čerpat z odkazu <https://linktr.ee/marysmeal-scz>)

V sobotu 30. prosince 2023 se v místním kostele sv. Jakuba uskutečnilo Zpívání u jesliček. Díky dobrovolnému vstupnému bylo podpořeno Mary's Meals vybranou částkou 12 910 Kč. 23 dětí bude mít zajištěno školní stravování a k tomu 76 obědů. Moc děkujeme všem, kteří se do této krásné události zapojili - chrámovému sboru, farnosti, obci, dalším zúčastněným a všem, kteří tuto organizaci podpořili. Moc děkujeme za Vaši podporu, moc si toho vážíme.

Marie Nováková

